

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 c.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos példát sor egyszer 20 fill.
Minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Szombat, május 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Román sérelmek a kerületek beosztásánál.
- Bosnyák ügyek a delegációban.
- Az elbocsátott tisztartó kártérítési pöre.
- Huszonöt ezer koronás ékszerrelbálás tíz perc alatt.
- Kártérítési pör az elhagyott bányáért.
- Napi egy liter tej hozomány.
- A rendőrkém-képviselő.
- A bukaresti utca és akadémia Mangra ellen.
- Az ipar politikai szervezkedése.
- A belügyminiszter a választói vizsgákról.
- Kárpótlás két havi vizsgálati fogságért.
- Vizsga a megyeházán.
- Nincs döntés a Tisza-Rakovszky afférben.
- Tarkaságok.

Román vendéglátás.

Arad, május 15.

Háborodjunk fel és a kulturember undorodásával forduljunk el attól a hegyi legényekhez nem illő brutálitástól, amely tegnap Bukarestben Mangra Vazul nagyváradi püspöki helynök, magyar országgyűlési képviselőt egy korcsmából kivetődött bandához méltó utcai inzultus szenvedőjévé tette. Egy pillanatig függesszük fel minden egyéb vonatkozását a dolognak, hagyjuk a politikát, az ádáz testvérharcok robbanó gyűlölködését, felejtjük el, hogy az utcai hősök egykor tömjénnel ünnepelték a tegnapi „árulót”, ne jusson eszünkbe, hogy az első kő, amelyet elgobtak, az első ököl, amely a levegőbe lódult, súlyosan megsértette a magyar országgyűlés mindig szent és tisztelve tisz-

telt méltóságát, mindez ne érintse ítéletünk szigorú objektivitását az első pillanatban, amikor a kulturember minden durvaságra megdőbbenő lelke mond bírálatot Bukarest utcájának legujabb virága fölött. *ES* tehetünk-e így is egyebet, minthogy emberi erőnk egész hatalmasságával tiltakozzunk e botrány fölött? Tiltakozzunk és megvetésünket kifejeznünk kell, mert a három legszebb emberi méltóságon ejtett sebet a bukaresti románok dühtől reszkető ökle; megverték egy aggastyánt, akinek hajlott háta és őszbe csavarodott haja előtt kultur-emberek között becsüléssel hajtja meg fejét az ifjuság, megtámadtak egy papot, akinek sovány testét az a cingulus övezi, amely felé őszinte tisztelettel köszön egyházának hive és végül megfutamatottak egy vendéget, aki idegenből jött közéjük, akit a régi római ölelő barátsággal fogadott — még ha bűnöző bűnös volt is. Ezt tették tegnap Bukarestben a román nemzet jövő csillagai, a reménytelj ifjak, akik egykoron hazájuk sorsának intézésére hivatvák. Tehetünk-e egyebet, mint elfordulni, megborzadni és megvetni?

De tekintsünk mélyebbre, a vakmerő brutálitás okait próbáljuk felkeresni és nézzük egy kissé a kellően el nem ítélt botrány minden motívumát. Mangra Vazul magyar országgyűlési képviselő hosszú évek óta jelentős szerepet játszik a nemze-

tiségi kérdésben. Egykor, fiatal és hevülékeny pap korában a tulzó románok között foglalt helyet, később azonban követve higgadt, férfias belátása és meggyőződése parancsát elhagyta a dákórománok táborát. Hü és igaz magyar állampolgárhoz illően kereste a mindnyájunkra üdvös békét és hogy nem egészen népszerűtlenül, annak bizonyossága volt az 1910-iki választás, amikor munkapárti programmal egy hangulag országgyűlési képviselőnek választották.

Ugyilátszik, odakinn a bukaresti román utcavitézek ezt rótták fel halálos bűnül a püspöki helynöknek, ezért kellett az utca követ feléje dobni, ezért kellett a legdurvább szavak egész özönét önteni feléje, ezért kellett kihuzni a kocsijából egy aggastyán vendég papot, aki az Akadémia — e mindenhol fölöttébb komoly testület — gyűléséről iparkodik békés jámborsággal távozni.

És az utca zajára sietett rezonálni az Akadémia, a megvert, megtámadott testvért gyorsan eltávolította egy időre tagjai sorából, a kormány lapja pedig merészségnek titulálja, ha valaki, — amiért az lojális magyar alattvaló — megjelenik az akadémiában, ahová épen román egyháztörténelmi munkásságáért választották meg.

A bukaresti botrány rendezői Mangra Vazulban a papon, öreg em-

Jázmin.

Ira: Hevesi József.

Reggel volt. Tavaszi reggel.
Május hónapnak fehér symphonija reszketett a levegőben.
A város tele volt illattal.
A jázmin mennyei illatával.

I.

Kemény, kopogó léptekkel tartott Torquemada kapitány a rendőrpalota felé.
Félemletes szigorú alakja, amint az utcán végighaladt, mintha sötét felhőt hagyott volna maga után. Mint ahogy a roborogó gőzmozdony mögött hosszúsávu füstgomolyok maradoznak. Mert ettől a komor, rideg, sötét embertől húzódozott mindenki. Ludbörzés futott végig az ember hátán, ha találkozott vele. Még az olyan emberén is, akinek nem volt mit tartania a bekötött szemű Justitiától.
Kitértek az utjából. Elkerültek.
Torquemada kapitánynak nevezték el, az isten ostorának. Mert kegyetlen volt a megtorlásban, ha valaki a törvénnyel jött összeütközésbe. Jaj volt annak, aki a kezei közé került! Megtorlás nélkül bűnös nem menekült, ha egyszer Torquemada rendőrkapitány itélkezett felette.

És ezen a jázminillatos tavaszi reggelen sötét, komor arccal ballagott a szigorú kapitány a rendőrpalota felé.

Az igazat megvallva azonban, a lépései nem voltak ma olyan kemények, nem kopogtak ma olyan fekete hollószzerűen, mint máskor.

A tekintete sem jósolt ma annyi vészt, nem árult el olyan kérélhetetlen szigorúságot, mint tegnap, mint tegnapelőtt, mint mindig.

Ő maga is, Torquemada kapitány, valami különös csudálkozással érezte, hogy ma nem fagy meg semmisen az ő nézésétől és hogy a lelkében valami csudálatosan lágy dallamok próbálgatnak szárnyat bontani.

Mi az? Mi történik vele?

Nyugtalanul nézett körül. Az ijedt tekintetek, amelyek máskor jölestek neki, most idegessé tették. Vágyat érzett barátságos mosoly, a szemek meleg villogása után.

Még reggel volt, de a nap már pazarul szórta aranyát. Derűs volt minden. Az egész világ egy széles, ragyogó mosolygás.

A tavasz! A tavasz!

A szigorú rendőrkapitány sem tudott menekülni bűvös, lelketolvastó erejétől.

Milyen szép a világ!

Milyen szép lehetne a világ!

Egy kis park előtt haladt el. Egy nyilvános kis kert előtt.

Ellenállhatatlan erő vonzotta, csábította, hogy belépjen.

II.

Tobzódása a színeknek és illatoknak fogadta. Buja pompába volt öltözködve minden

lomb, minden bokor. Ünnepi gálát terített rájuk a fiatal május. És nem sajnálta tőlük a harmatnak szikrázó gyémántszemeit sem, melyek szinte kápráztatták a szemét, amikor a napsugár végigkacérkodott felettük.

Torquemada kapitány — vagy nevezzük őt az ő igazi nevével: dr. Aranka Imre — szinte visszahőkölt, mikor ezt a tündérvilágot megpillantotta. Mennyi szín, mennyi élet! Szinte elfelejtette már az ő komor, szürke világában, hogy az életnek ilyen nevető színei is vannak.

Lassu léptekkel mendegélt. Mintha minden bokornak, minden lombnak hódolni akart volna.

A kis park üres volt. Teremtett lélek sem járt benne. Csak a madarak tartottak főpróbát a reggeli himnuszról.

Dr. Aranka Imrének olyan jól esett ez a madárdallos, virág-illatos csend.

Szinte olvadni érezte lelkének jégkérget és transcedálni egy színesebb világba az ő komor életét.

Az illatoknak bódító orchestrumából, mint hárfazengés lyrai reszketése, vált ki egy édes, lelketrézzegítő illat.

A kapitány mindjárt ráismert: a jázmin lelke volt.

A jázmin!

És ennek a fehér virágnak illata egyszeriben visszavarázsolta őt életének egyetlen fényéhez, mely immáron régen ellobbant.

berén, vendégen kívül megsértették a magyar országgyűlés egyik tagját is. Tudják-e, nem-e, a lényegét nem érinti: az elégtételt várják és mielőbb tudni akarják Maigrán kívül mások is.

Román sérelmek a kerületek beosztásánál.

(A képviselőház ülése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 15.

A képviselőház tegnap este váratlanul kitűzte a mai ülés napirendjére a választókerületek beosztásáról szóló miniszteri rendeletet. Az ellenzéknek ideje sem maradt, hogy a vitára elkészüljön s így ma nem is jelent meg a Házban, pedig ennél a kérdésnél részt akart venni a vitában.

(A kerületi beosztás.)

Simontsits Elemér elnök az ülést háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg. Az elnöki előterjesztések meghallgatása után áttértek a napirendre és harmadszori olvasásban elfogadták a tegnap letárgyalt törvényjavaslatokat, majd a választókerületek beosztásáról szóló belügyminiszteri rendelet tárgyalására tértek át.

Az első szónok Rakovszky Iván előadó volt. A közigazgatási bizottság megállapította — ugymond — hogy a rendelet teljesen megfelel az alapjául szolgáló törvénynek. Az újbeosztás arányosságra törekedett és fokozottabb érvényesüléshez juttatta a városok intelligensebb lakosságát. A kerületbeosztási törvény kiegészítője a választójog kiterjesztésének. Az ellenzéknek nincs joga ahhoz, hogy a választói törvényt reakciónak mondja.

(A román panaszok.)

Pop Cs. István: Nem tudja, — ugymond — hogy a tárgyalással mi a kormány célja, csak egyszerűen tudomásul akarja-e vétetni, vagy módosításokat is lehet eszközölni? A miniszterelnök tegnapi beszédéből azt olvastam ki, hogy esetleges reparáció még lehetséges. Foglalkozik az erdélyi kerületbeosztással. Ezt határozottan sérelmesnek tartja a románságra. A belügyminiszter azt ígérte, hogy az egyes kerületekbe homogén elemek kerülnek. A rész-

letes beosztás ezt nem valósítja meg. Nem veszi tudomásul a jelentést.

Sándor János belügyminiszter: Igyekezünk betartani — ugymond — azokat az elveket, amelyeket a választójogi törvény alapján magunk elé tűztünk. A törvényhozás nem vette vissza egyik kezével azt, amit a másikkal nyújtott. A beosztást mindenki a saját szempontjai szerint bírálja. Érthető tehát a támadások. De általános, hangzatos frázisoknál egyebet nem hallunk a beosztás ellen. Kicsinyes szempontok ezek. Sajnálja, hogy az ellenzék nem jött el és nem vonultatta fel argumentumait. Tiltakozik az ellenzék vádja ellen, hogy meglepetészerűen került ide a javaslat. Részletesen reflektált Pop Cs. István felszólalására. A miniszteri rendeletet azért hozták — ugymond — a Ház elé, hogy a törvényhozásnak legyen módja nyilatkozni róla. Azt panasolta Pop Cs., hogy a belügyminiszter az általános elveket nem tartotta be, mikor a románokról volt szó. Tiltakozik a föltevés ellen. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a románokat nem érte sérelem. Ez idő szerint Erdélyben huszonhét kerületben vannak többségben a románok. A kormánynak eszeágában sem volt olyan választókerületeket csinálni, amelyekben román jelölt soha nem jöhet be. Kijelenti, hogy a magyar kerületek szaporításával a horvát képviselők számát is szaporítani fogják. Örömmel konstatálja, hogy a törvényhatóságok megnyugvással fogadták az új kerületbeosztást. (Éljenzés.)

A Ház ezután tudomásul vette a belügyminiszter rendeletét.

(Delegációs szünet.)

Pál Alfréd a községi és körorvosok nyugdíjintézetének létesítéséről, Rakovszky Iván a kivándorlási tilalom visszavonásáról, Pirkner János a védjegyek oltalmáról szóló rendeletet ismertette. Pekár Gyula a könyvtári bizottság jelentését terjesztette elő.

A Ház a delegációk ülései miatt egyelőre nem tart ülést. Elnök indítványára elhatározták, hogy a legközelebbi ülést az elnök belátása szerint fogja összehívni s az ülés napirendje a további teendők megállapítása lesz.

III.

Komor, sötét arccal, a szokott ridegséggel lépett be hivatalszobájába.

De ez a jászmin hangulat elkísérte idáig is. A szívében valami derengés áradt szerte. Valami szokatlan érzés.

Egy fiatal embert vezettek eléje. Maga volt a tavasz. Ez a fiatal léányke. Hamvas, üde volt az arca. A szemében a fiatalság kőboldjai nevettek. Gondtalanság és bizalom.

De mikor Torquemada kapitány fekete, szigorú alakját megpillantotta, meghökkent.

Valami hideg, fagyasztó érzés fogta karmai közé az ő fiatalos bizalmát.

A rendőrkapitány összeráncolta a homlokát.

— Ki ön? mit akar?

Csak úgy süvített a hangja.

A fiatal ember felelni akart. Már hebegett is néhány szót, de a szigorú kapitány rá- rívalt:

— A törvény előtt nem szokás virággal megjelenni.

A fiatal ember zavartan kapott a gomblyukához, melybe egy fűrt jászmin volt tűzve.

Kivette a virágot és letette az asztalra.

Dr. Aranka, intett az irnoknak. Aztán a fiatal emberhez fordult:

— Nos?

— Feljelenteni jöttem önmagamát, kapitány ur.

— Mit követett el?

— Sikkasztottam.

Bosnyák ügyek a delegációban.

(Magyarország hátrányos helyzete a közös tartományban.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 15.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság négy egyesült albizottsága ma Cziráky Antal gróf elnöklete alatt ülést tartott, amelyen résztvettek Krobatin és Bilinsky közös miniszterek, a különböző osztályfőnökök, a magyar kormány részéről Tisza István gróf és Teleszky János.

Papp Géza báró előadó ismerteti a közös pénzügyminiszternek Bosznia-Hercegovinára vonatkozó előterjesztését, amelyből megállapítható, hogy Bosznia-Hercegovina a céltudatos vezetés mellett jelentékeny haladást mutat minden téren és különösen a kultúra és iskoláztatás kérdésében sikerült a lakosságot megnyerni ez intézmények iránti rokonszenvre. A kmetmegváltás kérdésében történt kormányintézkedéseket ismerteti ezután, amelyek nagyban elősegítik a kisbirtokos osztály megeremelését. A jelentésnek a telepítésekre vonatkozó részére felhívja a magyar érdekeltek figyelmét is. A hitel és szövetkezet kérdésében a közös pénzügyminiszterrel helyes érzéssel folytatta elődjei intézkedéseit, a hitelszövetkezetek száma Bosznia-Hercegovinában kétszázhatvanháromra emelkedett. Legfontosabb a vasuti kérdés, mert ez nemcsak Bosznia közgazdasági életére, de a miénkire is nagy jelentőséggel bír. A kétszázhetvenmillió kölcsönhöz Magyarország évenként tíz és fél millióval járul hozzá s épen ezért ragaszkodnunk kellene azokhoz a feltételekhez, amelyeket e hozzájárulás fejében magyar szempontokból a magyar kormány kikötött. A paritás nincsen mindenütt megőve, a tarifák tekintetében Magyarországra nézve Auszriával szemben bizonyos hátrány mutatkozik a Boszniával való forgalomban és reméli, hogy a közös pénzügyminiszter jóakarral fog intézkedni ebben a kérdésben is.

Nikolics Vladimir az irányban intéz kérdést a pénzügyminiszterhez, hogy a boszniai benszülött lakosság milyen arányban van kép-

Egy padra ült, mely jászminbokrok közé volt rejtve és itt magába vonulva, a multat látta maga előtt felvonulni.

Az akáclobos kuriát a messze Alföldön, a porteleki pusztán.

És ennek a kuriának minden költészetét.

A jószágos népet, amely lakta. A büszke vicispán, Bálintffy Gergely. Fejedelmi megjelenésű felesége. Hét vármegyének híres szép asszonya. És az a gyönyörű virágszál, mely — haj! — másnak lón az ékessége, Bálintffy Klára!

Életének ragyogó fénye. Életének minden sötétsége.

Bálintffy Klára! Mennyi sóhajtás fűződik ehhez a névhez.

Egy május alkonyán vallották meg egymásnak szerelmüket.

Egy május alkonyán adott neki a leány egy jászminvirágot. Egy fehér jászminvirágot és egy piros, égő csókot.

Egy május alkonyán.

És egy szeptember alkonyán már másnak volt a menyasszonya. Az Agotay Alberté. A nagyralátó szülők elszakították őket egymástól és Klára a szülőkre hallgatott.

Azóta sötét, szürke, rideg neki ez az élet... Azóta járja egyedül, örömtelenül. Azóta halt meg benne a szív és nem érez kegyelmet senki iránt...

Azóta lett ő Torquemada kapitány...

Azóta nem szeret ő senkit, azóta nem szereti őt senki!

Pedig milyen szép a világ!
Milyen szép lehetne a világ!

A kapitány odaszólt az irnokhoz:
— Jegyezzen.

Azután a fiatal emberhez fordult.

— Hogy hívják?

— Agotay Béla.

— Hol született?

— Pusztá-Porteleken.

A kapitány meghökkent.

— Hogy mondta?

— Pusztá-Portelek.

A kapitány eltért a rendes formától.

— Atyja neve?

— Agotay Albert.

— Anyja neve?

— Bálintffy Klára...

A rideg, sivár, szomorú hivatalszobába ennek a névnek elhangzása valami csudás atmoszférát varázsolt.

Dr. Aranka most már egészen kiesett a hivatalos stylusból. Átugrott minden megszokott kérdést és szinte ijedt hangon kérdezte:

— Mi a baja?

— Sikkasztottam, kapitány ur!

És Torquemada kapitány e szavak hallatára úgy érezte, mintha valaki az arcába vágott volna.

Az irnokára szólt rá:

— Menjen, kérem, a megyeházára és nézze meg ott van-e... az... igen, hogy ott van-e az alispán?

— Kérem... kapitány ur — az alispán —

— Nem vagyok kíváncsi az ön vélemény-

viselve a hivatalokban. Kifejezi azt a kívánságát, hogy Zágráb és Szerajevó közt rövid vasuti összeköttetés létesíttessék.

Miklós Ödön rövid felszólalása után Bilinszky közös pénzügyminiszter válaszol az elhangzott megjegyzésekre. Köszönetet mond a felszólalások meleg hangjáért úgy a maga, mint a tisztviselők nevében, ismerteti a kamatkérdést, különösen a megváltási kölcsönt illetőleg. A vasutépítések odaitélésére vonatkozólag kijelenti, hogy ott is, ahol az építkezés a tartományok költségén történik, Magyarország érdekei teljesen érvényesülni fognak és a törvényben megállapított kvótaarány teljesen meg fog valósulni. Rámutat arra, hogy a bihacsnovii vasutvonal építésére beadott ajánlatok között volt egy magyar cég ajánlata is, amelyet formahiba miatt vissza kellett volna utasítani, ő azonban, hogy az építkezésnél részt vehessen a magyar cég is, tudomásul vette az ajánlatot. A vasutépítéseket nagyjából annak az államnak az ipara kapja meg, amelynek érdekszférájába az illető vonal esik. Ebben az esetben a samac-doboji vasutépítés Magyarországnak, a banjaluka-jajcei építkezés Ausztriának jutna. Se a magyar, se az osztrák iparnak nem szabad rövidséget szenvedni és ha a kvótaarány a vasutépítések odaitélésénél matematikailag nem is tartható be, a jószándék nem fog hiányozni. A vasutak építése a törvény szerint még ez évben megkezdődik. A javaslatot elfogadták és az ülés ezzel véget ért.

SPORT.

+ Aradváros ifjúsági bajnokságáért egyetlen ellenfelek mérkőzést vasárnap reggel 8 óráig igen érdekesnek s izgalmasnak ígérkezik az Aradi Ifjúsági Football Csapat és a Kazinczy-utcai polgári iskola találkozója. A bajnoki mérkőzés az Aradi Torna Egyesület Óvár-téri sporttelepén lesz megtartva és vasárnap délelőtt tíz órakor veszi kezdetét. Belépő-díj husz fillér.

+ Két aradi csapat mérkőzik vasárnap egymással az Aradi Atletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepén. Az Aradi Atletikai Klub kiváló formában levő csapata mérkőzik az Aradi Munkás Testező Egyesület football csapatával. A mérkőzés érdekes sporteseményt ígér, mert az AMTE. ép az AAK.-al szemben játszott ki eddig legjobb formáját és érte el a

legszebb eredményét. Az AAK. azzal a csapattal játszik, amellyel a közelmúlt kitűnő eredményeit elérte, viszont az AMTE is leg-erősebb játékosaival veszi fel a küzdelmet. Minthogy ép a helybeli riválisok találkozója produkálja a legszebb küzdelmet, ezért a vasárnapi mérkőzés nagyon érdekes sportélményt ígér.

VÁROS ÉS MEGYE.

Vizsga a megyeházán.

(Az aradi járás írás-olvasás tudói.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15.

Ötszázhatvan falusi ember vonult fel ma kisebb-nagyobb csoportokban a vármegyeházára, hogy a folytatólagos választási vizsgára jelentkezzenek és megmutassák, hogy a nehéz földmives munkában sem felejtették el az írás-olvasás fontos tudományát, amelynek most látják csak nagy hasznát, mert választói jogosultsághoz jutnak a révén.

A vizsgázókat négy bizottság vette vállára Borsos Lajos nyugalmazott jegyző, Exterde Kálmán báró, Horváth László szolgabíró és Péczely Elek nyugalmazott főbíró elnöke alatt. A vizsgáztatás mindenhol simán ment és kevés kivétellel mind a hetedfélszáz jelentkező megszerezte a választói minősítéshez szükséges bizonyítványt. Egymásután olvasták a vizsgázók a kötelező sorokat és csoportosan feküdtek neki az írás keserves munkájának. A vizsga közben természetesen sok vidám jelenet is előadódott.

Egy már idősebb falusi gazda alig, hogy vizsgára szólították, megragadta a ceruzát és nagy buzgalommal nekilátott az írásnak.

— Mit ír, hiszen még nem is diktáltam a szöveget? — intette a türelmetlen Exterde báró elnök.

De a gazda csak írt és pont akkor hagyta abba az írást, amikor az elnök diktálni kezdte a sablonos szöveget.

— No bátyám, most írjon! — biztatta őt Exterde.

— Az ám, de mikor csak a nevemet tudom leírni!

Vissza is utasították és vele együtt még tizenhét jelentkezőt ért ez a sors. Az aradi já-

A kapitány csak nézte, nézte a kékszemű, fiatal legénykét. Mintha csak Bálintffy Klára ártatlan kék szemébe pillantott volna.

— És a banknál már tudják, hogy ön sikasztott?

— Honnan tudnák? Hiszen csak kilenc órák kezdődik a hivatal? És most még csak nyolc óra van!

A kapitány nézte, nézte azt a jóképű fiatal legényt. Bálintffy Klára fiát. És a lelkét valami megmagyarázhatatlan érzés fogta el. Valami... valami... amit már réges-régen nem érzett... Könnyűletesség... —

A Bálintffy Klára fia!

Szigorúan rivált a fiura:

— Nem igaz! Maga nem sikasztott! Érti? Maga nem sikasztott! Négy száz korona?... Ostobaság!... Itt van a négy száz korona! Nekem már korán reggel behozták!... Érti? És nekem már reggel korán behozták! Itt van!

És a tárcájából leszámolta a pénzt.

— De kapitány ur! — rebegte a fiu!

— Szót se többet, tegye zsebre! És más-kor jobban vigyázzon a pénzre! Érti? Most pedig siessen a bankba! Egy szót se többet! Menjen a bankba!

V.

Mikor aztán magára maradt, felkapta az asztalon maradt jázmin, magába szívta mély lélekzettel az illatát és egészen hangosan rebegte:

— Az ő fia, az ő fia!

rásban összesen közel kilencszázan tettek bizonyosságot választói képességükről a vizsgán.

A honvéd gyalogsági laktanya építése. Még el se intézte a kormányhatóság a honvéd tüzér laktanya kérdését és a város már egy második nagyszabású kaszárnya építésével foglalkozik. Ez a honvéd zászlóalj részére emelendő gyalogsági laktanya, amely a honvédmíniszter által megállapított építési program második része. A laktanya építést a hadsereg-létszámának felemelése és a mai épület használhatatlan volta tette szükségessé. Az előzetes tárgyalásokon történt megállapodás szerint a vásártéren, a honvédhuszár kaszárnya közelébe kerül az új épület. Hétfőn, a szegedi kerületi parancsnokság képviselői megkezdik a vegyes bizottsági tárgyalásokat a városházán.

A belügyminiszter a választói vizsgákról.

(Nem szabad megnehezíteni a szavazók helyzetét.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15.

Varjassy Lajos polgármesterhez ma érkezett meg a belügyminiszter leirata, amelyben intézkedik arról, hogy azok, akik nem választók, minden nehézség nélkül hozzájuthassanak az őket a törvénynek fogva megillető választói joghoz.

A miniszter azt mondja a leiratban, hogy sok panasz érkezett hozzá az ország minden részéről azért, hogy az 1913. évi XIV. törvények végrehajtása körül az eljáró hatóságok szigorú álláspontot foglalnak el és különösen az életkor, állampolgárság és személyazonosság igazolása körül nehézségeket támasztanak. Ennélfogva a belügyminiszter a kultuszminiszterrel egyetértve a legnagyobb nyomatékkal kijelenti, hogy az 1913. évi XIV. törvények célzata az, hogy az általa megvonot kereten belül

mindenki nehézség nélkül hozzájuthasson őt a törvénynek fogva megillető választói joghoz.

Ebből kifolyóan megfelelő gondot kell fordítani arra, hogy a választójogosultság előfeltételeinek igazolása az érdekelt közönség részére a lehető legszeleesebb határig megkönnyíttessék. Ehhez képest tehát az irni-olvasni tudást megállapító vizsgálatra való bocsátásnál is melőzendő minden olyan kellék követelése, amely kellék elsőfoku megbírási az összeíró küldöttség hatáskörébe tartozván, az e részben a mostani vizsgák alkalmával követett esetleges tulenyhe gyakorlat az összeírási eljárás és a névjegyzék összeállításában közben ugyanis még helyesbithető lesz, vagyis más szóval az életkor és az állampolgárság kérdését, amelyre nézve az összeíró küldöttség ellenőrzése természetesen fennmarad, a lehető legszabadelvűbben kell kezelni.

Egyedül a személyazonosság kérdése az, ahol súlyosabb jellegű visszaélés fordulhatna elő, ha az irni-olvasni nemtudó helyett irni-olvasni tudó jelentkeznék, mert e tekintetben a személyben való tévedés később már aligha hozható helyre. E részben tehát mindenesetre bizonyos megnyugtatót kell szerezni, de ezt is lehetőleg kerülésével minden zaklatásnak. Elvárja a belügyminiszter, hogy a most működő vizsgálóbizottságok e nagyjelentőségű hazafias feladatok megoldásánál kényelmi szempontokat nem fognak érvényesíteni, hanem

a vizsgát, különösen a munkás elemekre való tekintettel ünnep és vasárnap délelőtt, valamint hétköznapokon az esti órákban fogják megtartani.

nyére!... — förmedt rá a kapitány — Siessen. Egy-kettő!

Az irnok elsietett.

Most aztán magukra maradtak.

Dr. Aranka kapitány és Agotay Béla, Bálintffy Klárának a fia.

IV.

Tetőtől talpig végigmustrálta a rendőrkapitány az ifju embert.

Bizony, ráismert. Ugyanazok a kék szemek, ugyanolyan finom görög orr, ugyanazok a sűrű szemöldök, ugyanaz a piros, fodros ajak...

Minden vonása elárulta, hogy Bálintffy Klára fia.

A kapitány valami mélyszéges megindulást érzett. Alig volt képes elpalástolni.

Hidegséget akart tanusítani és szinte ráordított a fiura:

— Miféle sikkasztás?

— A Minerva-bank tisztviselője vagyok. Tegnap későn este egy féltől négy száz koronát hajtottam be. Aztán elmentem egy mulatóhelyre. És az ördög addig csábított, amíg az egész összeget el nem vertem. Az egész összeget. Most aztán belátom, hogy hitvány fráter vagyok, akinek bünhödni kell. Magam jöttem el, hogy feljelentsem magamat a kapitány urnál...

— Miért épen énnálam?

— Mert tudom, hogy kapitány ur, a legszigorubb bíró. Én pedig a legszigorubb büntetést érdemlem...

Törvényből folyó kötelessége továbbá a munkaadónak, hogy a személyazonosság igazolására esetleg kikért munkakönyvet is rövid időre vonakodás nélkül kiadja. A rendelet így végződik:

— Midőn még érinteni kívánom, hogy a választói jogosultságnak, illetve előfeltételeinek igazolása céljából szükséges valamennyi bizonyítvány bélyeg és illetménymentes, hangsúlyozom, hogy részemről nagy súlyt helyezek arra, hogy a törvénynek a fent érintett kérdésekre vonatkozó rendelkezései a lehető legszabadelvűbben értelmeztesenek.

Nincs döntés a Tisza—Rakovszky afférben.

(Tanácskozás késő éjfélig. — Meghallgatták a hadtestparancsnokot.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 15.

A lovagias ügyben, amely Tisza István gróf miniszterelnök és Rakovszky István között támadt, ma folytatták a tegnapi kezdett tárgyalásokat. A segédek és pedig Tisza István gróf részéről Odescalchi Géza herceg és Csekonic Gyula gróf, Rakovszky István részéről Windischgraetz Lajos herceg és Pallavicini György őrgróf délelőtt tíz órakor ültek össze a Nemzeti Kaszinóban, hogy megkíséreljék az ellentétek kiegyenlítését. Mind a két fél erősen ragaszkodik eleve elfoglalt álláspontjához s így összeegyeztetésük, ha egyáltalában sikerül, nagyon nehéz munka lesz. Politikai körökben az a vélemény — s ezt a képviselőház folyosóján elterjedt hírek is támogatják — hogy az affér fegyveres elfertőzésére nem kerül sor. Két eset lehetséges. Vagy sikerül rábírnai a feleket a kölcsönös kimagyarázásra, vagy jegyzőkönyvet vesz föl mindegyik fél arról, hogy az ügyet egyoldalúan fejezte be a lovagiasság szabályai szerint. A harmadik eset, a párbaj, a dolgok mostani állásában kizártnak látszik.

A segédek tárgyalása a kaszinóban féltizenkét óráig tartott. Rakovszky segédei ekkor távoztak s Andrassy Gyula grófhhoz mentek. Odescalchi Géza herceg, Tisza István megbízottja a kérdésekre így felelt:

— Sajnos, érdemi felvilágosítással nem szolgálhatok. Legföljebb annyit mondhatok, hogy döntés még nem történt.

Pallavicini György őrgróf és Windischgraetz Lajos herceg a Nemzeti Kaszinó előtt autóba ültek. Budára hajtottak. Autójuk a hadtestparancsnokság előtt állott meg. A két segéd tíz percig volt benn a hadtestparancsnokságon. Azt hiszik, hogy a megbízottak látogatása összefügg azzal a hírszéllel, hogy ha Tisza segédei hajlandók volnának is belemenni, hogy becsületbíróként intézze el az ügyet, ugy csakis katonai becsületbírósról lehet szó, mert ugy Tisza István, mint Rakovszky István szolgálaton kívüli huszártiszt.

Tisza István gróf és Rakovszky István afférjának elintézésébe állítólag Terstyánszky hadtestparancsnok is beavatkozott és tekintettel arra, hogy a résztvevők valamennyien tartalékos, vagy szolgálati állományon kívül lévő tisztok, a beavatkozás, mint hirlik, nem volt eredménytelen. Erre vall az is, hogy Windischgraetz herceg és Pallavicini őrgróf felkeresték a hadtestparancsnokot. Egy másik verzió szerint, hogy katonai becsületbíróként döntene az affér ügyében, annak ellentmond a munkapárti folyosón elterjedt az a vélemény, amely szerint az elintézés nem lesz egyoldalú. Különösen Vojnich Sándor báró hangsúlyozta,

hogy az affért vagy békés uton, vagy fegyveresen intézik el.

A segédek ma este ismét hosszabb ideig tanácskoztak, de a kiszivárgott hírek szerint ezek a tanácskozások sem vezettek eredményre. A tárgyalásokat holnap délelőtt folytatják.

Polónyi Dezső országgyűlési képviselő, akinek a miniszterelnökkel való ügyére utalnak Rakovszky segédei, ma a következő kijelentést tette:

— Én távol állok az üggyől. Nem tudom miként kerültem bele, holott óvakodtam attól, hogy akár pro, akár kontra beleszóljak. Az ügy annyira kényes, hogy eshetőségekről nem nyilatkozhatom. Azt hiszem azonban, hogy az én személyemmel összefüggésben nem is történik semmi. Téves kombinációnak kell tartanom a hírt, hogy az én ügyemre a lovagias tárgyalások során egyáltalában utalás történt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az elbocsátott tisztartó

kártérítési pöre.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15.

Özvegy Szacsavay Béláné aradmegyei nagybirtokosnő két év előtt kavnai gazdaságában, mint tisztartót alkalmazta Müller János gazdatisztet. A földbirtokosnő öt éves szerződést kötött a gazdatiszttal, aki évi 4700 korona fixumot kapott, ki volt azonban ugyancsak szerződésileg kötve, hogy a megállapodás az öt év tartama alatt egyoldalul egyik fél részéről sem bontható fel.

Szacsavayné és Müller között azonban már mindjárt az első évben differenciák merültek fel, amelyek arra bírták a földbirtokosnőt, hogy gazdatisztjének felmondjon. Müller a felmondást el is fogadta, felvette a felmondási időre járó fizetését, mint végkielégítést s arról nyugtát is adott. Később azonban meggondolta a dolgot s az aradi kir. törvényszéknél pört tett folyamatba Szacsavayné ellen a négy évi hátralékos időre járó 18,800 korona fizetéséért.

A pör folyamán Szacsavayné a törvényszék előtt produkálta azt az irást, amelyben Müller beleegyezett a szerződéses viszony felbontásába s egyúttal nyugtatta a végkielégítést. Müller előbb tagadta, hogy ő írta volna alá a nyugtát s amikor ezt taguk igazolták, azt állította, hogy az okirat aláírására őt fenyegetésekkel bírták rá.

Az aradi törvényszék Müllernek ezt az állítását sem látta a tanúkihallgatások során beigazoltnak s ezért ma Müller keresetét elutasította.

§ Zálog, vagy eladás? Grósz Samu marosborsai lakos február 26-án egy ébresztő órát, egy nikkelt férfi órát dublé láncsal és két gyűrűt vitt Brandesz D. aradi óráshoz s az ő állítása szerint kölcsönt kért és kapott is az érték tárgyakra még pedig 15 koronát oly feltétellel, hogyha a tárgyakat még aznap visszaváltja, tizenhét koronát kell, hogy fizessen, ha pedig két héten belül, akkor 19 koronát. Grósz néhány nap múlva jelentkezett is a tárgyakért, de azokat Brandesz időközben már felhasználta. Grósz sikkasztás vétsége miatt tett feljelentést Brandesz ellen, aki ma a büntetőjárásbírószágon tagadta, hogy ő az érték tárgyakat zálogképen kapta. Brandesz azt állította, hogy ő megvette az órát és gyűrűket s csak azt kötötték ki,

hogyha Grósz bizonyos időn belül jelentkezik, 19 koronáért visszavásárolhatja azokat. Ottrubay Dezső kir. járásbíró nem is látta beigazoltnak, hogy Brandesz zálogkép kapta az értékeket s ezért őt a vád és következményei alól felmentette.

§ A juniusi esküdtek. Junius harmadikán kezdődik meg Aradon az esküdtszéki ciklus, amely ezuttal először fogja alkalmazni az esküdtszékekről alkotott új törvényt. A ciklus mindjárt egy érdekes ügygel kezdődik: a *Mladin* ügygel, amely bizonyára nagy közönséget fog vonzani a bírósági termekbe. A ciklus során szerepel a nagyváradi gyilkossági ügy, amelynek tárgyalására a kir. Kuria delegálta az aradi esküdtszéket, továbbá a mácsai tanyán történt bérnyilkosság ügye. Ma délután sorsolták ki a törvényszéki elnök, a kir. ügyészség s az ügyvédkamara képviselőinek jelenlétében az esküdtszéket, akiknek listája a következő:

Rendes esküdtek: Bagi János szatócs (Mikolaka), Vajda József ny. tanító, Peohó József kereskedő (Maroscsicsér), Antmann Ignác kereskedő, Alexa H. Armin kereskedő (Kürtös). Novák Aurél dr. ügyvéd (Ópécska), Verner Miksa földbíró (Kürtös), Szántay Lajos építész, Engel Ferenc kereskedő (Óthalom), Vázsonyi Lajos háztulajdonos, Engel Gyula szatócs, Grosz Pál malomtulajdonos (Pankota), Bánfi Sándor bankhivatalnok, Paskuti Sylvius dr. ügyvéd (Borosjenő), Halmay Andor földbirtokos, Szilágyi Sándor földbirtokos (Kovácsi tanya), Weger Béla vendéglős (Ujszentanna), Gerner Antal kisbirtokos (Óthalom), Nagy János G. földész (Magyarpécska). Fekete Alajos titkár, Szabó Frigyes dr. ügyvéd, Fetter Elemér könyvelő, Kling Mór kereskedő (Kürtös), Ranschburg Sándor borkereskedő, Engelhardt János szatócs, Molnár József fakereskedő (Világos), Salgó Henrik üzemvezető, Deutsch Károly takarékpénztári igazgató, Adelman Ferenc gépkereskedő (Ujszentanna), Drencznant Gyula kereskedő.

Helyettes esküdtek lettek: Frank L. József fakereskedő, Mellinger József villanygyári igazgató, Hartmann Béla magánhivatalnok, Fridrich István gazdatiszt, Trokai József ny. főkalauz, Mezey Jenő könyvelő, Kormann Gyula asztalos, Král Ferenc szabó, Burza Simon vaakereskedő, Ráskai Miksa bankhivatalnok.

§ A vagyonos özvegy tartásdíja. Végzetes üzlesre indult két évvel ezelőtt összel két magyarpécskai gazdálkodó, *Kömüves Mihály* és ifju *Bartók Lajos*. Este tizenegy óra tájban a csálai erdő szélén lesték két különböző buvóhelyről a nemes vadat. Bartók egyszerre zörögni hallotta maga előtt a harasztot, felkapta fegyverét s halálra sebezte társát, *Kömüvest*. Bartók ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt eljárás indult s végső fokon a Kuria bűnösnek is találta és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Miután így a büntetőbírószágon Bartók vétkeességét megállapította, *Kömüves* özvegye a Kuria ítékezése után kártérítésért perrelte be Bartókot s évi kétezernégyszáz korona tartásdíjat követelt tőle. Az aradi bíróság ma ítélezett a kártérítési pörben. A referens bíró bejelentette, hogy a beszerezett vagyoni bizonyítvány szerint *Kömüves* nének, az egyszerű földműves asszonynak körülbelül 200,000 korona értékű vagyona van. A bíróság ennek alapján arra az állápontra helyezkedett, hogy *Kömüves* nének, miután tekintélyes vagyona van, nem lehet igénye tartásdíjra, legföljebb arra a kártérítési összegre, amelyet egy férfi egy gazdaságban képvisel s ezen a címen évi nyolcszáz koronát ítél meg neki.

§ Román tolmács kinevezése. Miclea Széver dr. aradi ügyvédet, az aradi törvényszék elnöke hites román tolmácsá nevezte ki. Miclea dr. ma tette le a tolmácsi esküt a törvényszéknek *Fábián Lajos* dr. kuriai bíró elnöklésével tartott teljes ülése előtt.

Huszonötezer korona ékszerablás tíz perc alatt.

(Különös följelentés.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 15

A főkapitányságot ma délelőtt fél tizenegy órakor Engel Salamon ékszerész, akinek a Ráday-utca 31. szám alatt van az ékszerész üzlete, telefonon arról értesítette, hogy az üzletét ma délelőtt tíz órakor ismeretlen tettes alkuleccsal felnyitotta, a kirakatot kifosztotta és a Wertheim-szekrényből nyolcszáz, vagy ezer korona készpénzt lopott el.

A főkapitányságról Hetényi Imre dr. detektívőnk helyettes, Csócsán Jenő és Eperjessy Károly rendőrtanácsosok nagyszámu detektívek kíséretében automobilon a helyszínre siettek. A Ráday-utca 31. szám alatt Engel Salamonnak két év óta van az ékszer üzlete. Az ajtótól balra van körülbelül egy másfél méteres kirakat, amelyben állandóan huszonötezer korona értékű arany és ékszeremű van.

Az ékszerész a rendőri bizottság megérkezésekor lelkendezve elmesélte, hogy ma délelőtt tíz órakor bezárta a boltját, ekkor senki sem volt az üzletben és ő az udvar hátsó részébe ment, ahol mindössze csak három percig tartózkodott, amikor visszajött, az ajtót nyitva találta és legnagyobb ijedelmére, a kirakat teljesen ki volt fosztva. Mindössze néhány kis értékű ébresztő-óra és olcsó munkásfülbevaló maradt a kirakatban. A Wertheim-szekrényből, amely nem volt bezárva, hanem mindössze be volt támasztva, nyolcszáz korona készpénzt vittek el. Az ellopott holmi értéke huszonötezer korona, nagyjából arany fülbevaló, aranyóra, karperec és gyémántgyűrű.

Fél tizenkét óra tájban jelentkezett a rendőri bizottság előtt Csizmadia Lajosné házmesterné, aki elmondta, hogy ma reggel kilenc órakor látta Engel Salamont, amint a kirakatot tisztogatta és határozottan emlékszik arra, hogy akkor még semmiféle ékszer és óra nem volt a kirakatban. Engel Salamon, amikor ezt elmondták neki, szintén elismerte, hogy reggel kilenc órakor tisztogatta a kirakatot, bár előzően, amikor a rendőrség kihallgatta, erről nem tett említést. Később Hetényi Imre dr. detektívőnk helyettes az udvar egy félreeső részén az osztrák és magyar bank egy levelét találta, amelyben arról értesítik Engel Salamont, hogy egy ötszáz korona váltója lejár és ha azt ma délután félhárom órakor be nem váltja, úgy a váltót megóvatolják. A rendőri bizottság megállapította azt is, hogy Engel május elsején nem fizette ki lakásbérét és július elsejéig kért halasztást, továbbá, hogy üzlete biztosítva volt huszonötezer koronára, vagy is épen olyan összegre, mint amennyi állítólag a kár. A rendőrség előtt elhangzott egy olyan vallomás is, mely némi személyleírást adott az állítólagos betörőről. A rendőrség minden irányban a legnagyobb buzgalommal nyomoz, hogy a különös betörés rejtélyére világosságot derítsen.

VIDÉK.

Orvosok gyűlése. Az Arad Csanádi vasút mentén lakó orvosok elhatározták, hogy a karlársi egyetértés megszilárdítására és tudományos eszmecseréire havonta összejönnek és ez évi harmadik összejövetelüket május 10-ikén tartották Alvác-fürdőn. A gyűlésen Weisz Ármán dr., Gerő Mór dr., Tarjáni Rezső dr., Lendvay Márk dr. járásorvosok, Robu Miklós dr., Tisu Tibérius dr. körorvosok, Béhm Vilmos dr., Török Artur dr. bányorvosok, German Horatius dr., Lázár Emil dr. gyakorlóorvosok vettek részt. A korelnöki

széket Weisz Ármán dr. járásorvos foglalta el és lelkes beszédben fejtette ki az összejövetel célját. Az első előadó Török Artur bányorvos volt, ki egy akromegaliós beteget mutatott be. German Horatius dr. a Cunard hajóorvosa olvasta fel értekezését „A magyar kivándorló sorsa Fiumétől — Newyorkig” — melyben a kivándorlók és a hajóorvosok helyzetét élénk színnel ecsetelte. Lendvay Márk dr. Alvaca fürdő gyógyító hatásáról értekezett. Török Artur dr. bányorvos orvoskari kérdésekről értekezett és előadása kapcsán határozatba ment, hogy lehetőleg az összes kartársak meg fognak jelenni az Országos Orvosszövetség kongresszusán, hogy a kari egyetértést testületileg demonstrálják. A tetszéssel fogadott előadások után Berkovits Izidor az új fürdőtulajdonos az új fürdőtelepet, uszodát mutatta be az orvosoknak, kik örömmel látták, hogy Alvaca fürdő a vidék számottevő gyógytényezője lett. A társaság az esti órákig maradt együtt.

Kártérítési pör az elhagyott bányáért.

(Vitás kutatmányi jog — eredménytelen furás arany után.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15.

Néhány évvel ezelőtt Schuster Henrik dr. aradi orvos s néhány üzlettársa a krassószörény-megyei Bulza és Kosteiközségek határára szóló szabályszerű zártkutatmányi jogot nyert s ott réz, ezüst és arany után furatott. Valamivel később Baján Szerafin ottani lakos is zártkutatmányi jogot szerzett, amely mint utóbb kiderült, részben fedte Schuster dr. területét. Ennek következtében Baján természetesen nem kapott bányajogot.

Baján később az aradi törvényszéknél pört tett Schuster dr. ellen folyamatba s kártérítést követelt tőle. A keresetben Baján elmondta, hogy ő zártkutatmányi területén egyrészt hasznos befektetéseket tett, másrészt hosszabb ideig dolgozott s így 2000 korona kára van, amelyet Schuster dr. köteles megfizetni mert ő, Baján, jóhiszeműen járt el, Schuster dr. azonban többféle mulasztást követett el, amelyek őt kártérítésre kötelezik. Így — mondotta Baján — Schuster elmulasztotta zárt kutatmányi területét szabályszerűen megjelölni. Mulasztást követett el azzal is, hogy zártkutatási jogát, Bulza község illetékes közigazgatási hatóságánál jelentette be, holott azt a Kosteiközség hatóságánál kellett volna megtennie, mert a zártkutatmányi terület középontja Kosteiközség határába esett.

A pörben az aradi törvényszék és a nagyváradi tábla is Bajának adott igazat, követelését meg is ítélte, habár Schuster dr. jóhiszeműségére hivatkozott s több levelet produkált, amelyekben Bajánt már eleve figyelmeztette, hogy a zártkutatmányi jog az övé. A kir. Kuria azonban Schuster Ödön dr. felebbezése folytán a két elsőbíró ítéletét feloldotta s utasította a törvényszéket a bizonyítási eljárás kiegészítésére.

A törvényszék több tanút hallgatott ki, köztük Lecher Henrik francia mérnököt, a szurduki kőszénbánya igazgatóját, aki a kutatásokat végezte. Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma tárgyalta az ügyet, ítéletet azonban nem hozott, hanem elrendelte, hogy beszeressék azt a hivatalos jegyzőkönyvet, amelyet Kocziofán György dr. bányabiztos készített a felmérésekről s amely a terület középpontjával Kosteiket jelölte meg. Érdekes különben, hogy a terület, amelyért a harc folyik, nem bizonyult érdemesnek arra, hogy a bányajogot ott fel is használják: se réz, se aranyat, se ezüstöt nem találtak ott olyan mennyiségben, amely a művelést hasznossá tette volna.

A bukaresti utca és akadémia Mangra ellen.

(A tegnapi inzultus. — Egy évre kizárták a vikáriust az akadémiából.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, május 15.

A román kulturliga diákjai tegnap Bukarest utcáin megrohanták és megtámadták Mangra Vazul nagyváradi püspöki helynököt, magyar országgyűlési képviselőt, a mérsékelt magyarországi románok egyik vezérét és a szó teljes értelmében tetteleg bántalmazták. Ma azután kitűnt, hogy ez az utcai incidens nem áll ellentétben a hivatalos és „tudós” románok véleményével. A bukaresti akadémia odaállt a bukaresti utcai had mellé és árulónak bélyegezte, kirekesztette tagjai sorából a vikáriust.

Mi történt az utcán?

Mangra Vazul — amikor neki küldött külön meghívás nélkül eljött az ülésre — megkérte az Akadémia alelnöke, Istrate dr., hogy ne jelenjen meg az ülésen, mert személye tüntetésekre adhat alkalmat. Mangra mégis elment. Az akadémikusok nem is üdvözölték és a képviselőt magára hagyták. Mikor távozott, az Akadémia kapujánál egy csapat egyetemi hallgató pfuj! áruló! kiáltásokkal fogadta. Mangra a kocsijára ugrott, de a diákok megrohanták és több arcába vágtak. A verekezés sokáig tartott és senki sem gondolt Mangra védelmére, pedig a megtámadott pap folyton kiáltott:

— Segítség! Megölnék!

Mangra az utcai inzultus után kocsiján nyomban Bratianu román miniszterelnökhöz hajtatott, aki azonban nem fogadta.

A bukaresti lapok kivétel nélkül helyeslik Mangra megtámadását. A lapok rendkívüli kiadásban jelentek meg. Mangra kijelentette, hogy mint román ember és a bukaresti Akadémia tagja válaszolni fog az inzultusra. Őt nem lehet terrorizálni, sem bojkottálni.

Az összes lapok részletesen foglalkoznak a Mangra elleni támadással és a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak a diákok cselekedetéről. A kormányhoz legközelebb álló Indépendance Roumaine nagyon erős szavakkal ítéli el Mangrát, amiért merészsége volt eljönni Bukarestbe, noha ismerte az ellene uralkodó hangulatot.

Az Akadémia a „román nép árulója” ellen.

Az affér egész napon át izgalomban tartotta Bukarest lakosságát. Délben az a hír terjedt el, hogy Mangra az Akadémia mai ülésén is részt fog venni s ezért már kora délután igen sok diák jelent meg az Akadémia előtt, akik el voltak szánva rá, hogy mindenáron megakadályozzák a vikáriusnak az épületbe való bejutását. Az Akadémia ülése két órakor kezdődött s rögtön a megnyitás után bizalmasnak nyilvánították. Napirend előtt egy alapszabálymódosítást fogadtak el, amely szerint

az Akadémiának jogában áll bizonyos időre üléseiről kizárni azokat a tagokat, akiknek jelenléte a rend megzavarását okozhatja. Az alapszabályoknak ezt a módosítását azonnal alkalmazták és Mangra Vazul az Akadémia ez évi üléseinek tartamáról kizárták.

Maga Corbescu rendőrfőnök hozta tudomására az Akadémia előtt várakozó diákságnak ezt a határozatot, a diákok erre elvonultak és a Metropoli-szálló elé mentek, ahol a vikárius la-

kása van. A szálloda előtt a diákok még sokáig tüntettek Mangra ellen.

Mangra a történeletről.

Bukaresti tudósítónk ma délután felkereste Mangrát szállóbeli lakásán. A vikárius, aki titkára és unokaöccse, Regmann dr. nagyvárad püspökintézménye társaságában volt, a következőket mondotta el:

— A tegnapi tüntetésről szóló jelentések annyiban tévesek, hogy ütések nem kaptam, csak a karomat fogták meg és a kocsi akartak kihuzni. Ma délután különben felkerestem Corbescu rendőrfőnököt és közölte velem az Akadémia határozatát s így a mai ülésen már nem vettem részt. Holnap elutazom Bukarestből. Meggyőződésem az, hogy a támadás erkölcsi tervezői a magyarországi román nemzetiségi párt vezetérei, akik így akarják megakadályozni, hogy személyes érintkezésbe lépjenek a román politikai világgal és kinyissam a román politikusok szemét a magyarországi román nemzetiségi párt vezetőinek egoizmusáról. Egyetemitanárok, élükön Jorgával rendezték a tüntetést.

Tudósítónk felkereste az Akadémia elnökét, Istrate dr.-t is, aki így nyilatkozott az Akadémia feltűnést keltő mai határozatáról:

— Mi, a román tudományos Akadémia tagjai kizártunk körünkben egy néparulót és én azt hiszem, hogy mindenütt hasonlóképpen jártak volna el.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Nemtudomka, operette. Diósy Nusi bucsufelléptével. (Bérleten kívül.)

Vasárnap: Délután: Kis király, operette. Este: **Tökéletes feleség**, operette. Diósy Nusi bucsufelléptével. (Bérleten kívül.)

Hétfő: (Utolsó előadás.) A karszemélyzet jutalomjátéka. Cigányprimás, operette. Nyáray Antal felléptével.

Kedd: Este 7 és 9 órákor: Az utolsó bohém, moziszekecs és mozgófényképek.

Szerda: Este 7 és 9 órákor: Az utolsó bohém, moziszekecs és mozgófényképek.

Csütörtök: Délután fél 4; este 7 és 9 órákor: Aranyásó, Molnár Ferenc moziszekece és mozgófényképek.

Péntek: Este 7 és 9 órákor: Aranyásó, Molnár Ferenc moziszekece és mozgófényképek.

Szombat: Este 7 és 9 órákor: Házasodik az uram, Korcsmáros Nándor moziszekece és mozgófényképek.

Vasárnap: Délután fél 4; este 7 és 9 órákor: Házasodik az uram, Korcsmáros Nándor moziszekece és mozgófényképek.

* **Komjáthy Mici bucsuja.** Meleg szeretettel és igaz ünnepeltetéssel bucsuztatta ma az aradi publikum a távozó Komjáthy Micit, aki egy rövid szezon alatt a szemünk láttára bontakozott ki kezdőből pompás és vérbeli színésznővé, aki a fejlődés sok-sok lépcső fokát átugorva egyszerre — s ha nem is váratlan, de — hirtelen a legnehezebb feladatokat oldotta meg bravúrosan, intuitív és invenciózus művészettel. Távozását csak sajnálhatjuk s sajnálja a publikum is, mely hiányát fogja érezni. A drámai ensembl csonka fog maradni nélküle, mert ma, a mikor az ambíció s az olcsóbb dicsőségnek vágya inkább az operett felé tereli a fiatal színésznőket, nehéz lesz olyan színésznőt találni, mint Komjáthy Mici: eredeti, erős tehetségű, bájos és tüdőt, aki az életet, a levegőt hozza a színpadra, akinek hangja, mozdulata, játéka, kacagása és sirása szuggesztív erővel sodorja hangulatból hangulatba a nézőt. Két imponáló sikere volt Komjáthy Micinek, a Piggmalionban és a Tündérlaki lányokban, két alakítása, Elizája és Sárija emlékezetes fog maradni sokáig az aradi publikum

előtt. E két szerepben megmutatta, hogy olyan pályától bucsuzik, amelyen széles perspektíva nyílt meg előtte, amelyen sok gyönyörű feladat és sok gyönyörű siker várt rá. A közönség, amely a színházat megtöltötte, nagyon lelkesen ünnepelte, felvonások végén számtalanszor kihívta, a második felvonásbeli nagy jelenet után elragadtatással tapsolta nyílt színen, s sok virággal halmozta el. (Z. J.)

* **A színház közlései.** A *Nemtudomka* és a *Tökéletes asszony* operettekben, két pompás szerepben mond bucsút az aradi közönségnek Diósy Nusi, a társulatnak öt esztendőn át volt primadonnája, aki a jövő szezontól kezdődőleg a nagyvárad közönséget hódítja meg temperamentumos játékkal, pompázó, ragyogó toalettjeivel. Szombaton és vasárnap lesz Diósy két utolsó fellépte. A bucsu meleg, szeretetteljes lesz, mert aligha akadt még színésznő, aki így belekerült volna a közönség szeretetébe, mint épen Diósy Nusi.

Hétfőn lesz a karszemélyzet jutalomjátéka. A színészet robotosaié lesz ez a nap, az övék, akik egész esztendőn át szinte nap-nap után fáradtak, robotoltak, dolgoztak. Az ő névtelen munkásságuk megjutalmazása lesz ez az est, amely művészi szempontból is jelentős esemény: Kálmán Imre operetteje, a *Cigányprimás* kerül színre s ennek címszerepét, az öreg Rácz Palit, a szerep budapesti kreálóját, Nyáray Tóni játssza.

Keddén kezdődnek a moziszekecs-előadások s ezek főszerepét Nyáray Tóni játssza. Három moziszekecs kerül bemutatásra és pedig a következő időbeli sorrendben: május 19—20.: Az utolsó bohém, 21—22.: Aranyásó, 23—24.: Házasodik az uram. Naponta két előadás lesz, este 7 és 9 órákor, ezenkívül vasár- és ünnepnapon délután fél négykor is. A moziszekecs előadásokra a színházi helyárak a következők lesznek: Páholyülés 2 korona, Tálásszék 1 korona 50 fillér, II. emeleti erkély 80 fillér, III. emeleti erkély 40 fillér, karzat 20 fillér.

* **Az árvaleány titka.** (Kiváló színes dráma az Urániában.) Szín, élet, elevenesség, telve romboló szenvedéllyel, ezzel szemben önfeláldozó hősiességgel és aljas intrikával, mindez a legtokéletesebb összhangban jelenik meg a színházban tegnapi bemutatott színes drámában. A lány érzelmes mesészöveg, a mozifilmek egyik legszebbjévé teszik. A pazar színezés, az összhangzatos játék és a lebilincselő cselekmény pedig csak emelik a film kiválóságát, mely Pathénak újabb dicsőséget hoz. A mesében a gonoszság áll szemben a sorssal. A végzet játéka az apák szerepét játssza el gyermekeikkel is. A bünső apa fia öröki a bünt és mikor a sors apja áldozatának leányát kergeti eléje, minden gonoszszót felhasznál, hogy a leány boldogságát tönkretégye. De ugyanakkor a sors elintézi a büntetést is, igazságot szolgáltat, a büntetés nem marad el. A leány alakja a legfinomabb és mélyen érző, melyet csak egy vet ide oda az élet. A súlyos csapások elől többször a halálba akar menekülni. 5

* **A becestelen.** (Nordisk-sorozat az Apollóban.) Az Apolló-színház Nordisk-sorozatának legújabb száma szombaton kerül bemutatásra. A becestelen a címe ennek a drámának, amely idegizgató cselekményével és fényes kiállításával méltán sorakozik a világhíres Nordisk-filmgyár nagyszerű filmjeihez. Az ópiómszívok misztikus világából való a dráma mélyes cselekménye, amely az izgalmas jelenetek láncolatából van felépítve. Igazi mozdíráma ez a kép s a közönség bizonyára nagy gyönyörűséggel fogja élvezni a Nordisk-sorozat legújabb eseményét. A becestelenen kívül a szombati új műsoron többek között még egy rendkívül szellemes amerikai vígjáték szerepel. 3

* **A Szalay-féle zeneintézet** (Szabadságtér 7. II. em) II. növendék házi hangversenye iránt szokatlan érdeklődés mutatkozik. A hangverseny az intézet helyiségében holnap délután 5 órákor lesz megtartva. — Vendégeket szívesen lát az igazgatóság. — Műsor ára 40 fillér.

* **Fantomas és Göre Gábor** egy műsoron. Hétfőtől kezdve eseményszámba menő műsort mutat be az Apolló-színház. Fantomas ötödik folytatása és Göre Gábor második része, egy műsoron kerül bemutatásra. 3

* **Az összeesküvők** árulója, Novelli film-művésszel a főszerepben, legközelebb az Urániában. 5

Napi egy liter tej hozomány.

(Letartóztatás esküvő előtt. — Az elkeseredett férj.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 15.

A tipikus pesti szomorúságok rejtélyei nyíltak meg ma egy szerencsétlen életű ember vallomása nyomán a budapesti büntetőtörvényszék bírái előtt. Megindította ez a vallomás a bírakat is és enyhítették ítéletüket.

Freuermann Lipót papirgyári hivatalnok a vallomást tevő szerencsétlen ember. Viharvert, hányt-vetett életű férfit Freuermann, akinek multjában homályos események is vannak, dolga akadt már a bíróságokkal is, mikor végül jó álláshoz jutott Budapesten, papirgyári alkalmazott lett.

Ekkor ismerkedett meg egy pesti családdal. A család három leánya közül az egyiket feleségül szánták a viharvert Freuermannnak. Háromszor is abbahagyta az ismeretséget, de nyájasak voltak hozzá, beszéltek neki a boldog családi életéről s Freuermann rá lett véve az esküvőre, különösen mert a család nem vette rossz néven, amikor felfedte multját, amelyen börtön és fogház is szerepelt. Ki volt tűzve a menyegző, a vőlegény virágbokrétával jött a lakadalmas házhoz, — és a véletlen úgy hozta, hogy letartóztatták közvetlenül az esküvő előtt, a bokrétát sem adhatta át a menyasszonynak. Valami régebbi zavar miatt történt a letartóztatás. De a család nem vette rossz néven ezt sem. Adták a lányukat szívesen, különösen, mert a jámbor Freuermann megelégedett napi egy liter tej hozománnyal is. Megvolt az esküvő, ezer koronás lakásban laktak Freuermannék. Egy napon aztán gyanu ébredt a férj lelkében és ettől kezdve meggyűlölte felesége családját apósát meg akarta ölni, revolverrel támadt rá és maga is öngyilkossági kísérletet követett el.

Öt hónapi fogházat kapott ezért az elkeseredett cselekedetért s amikor kiszabadult a fogságból, keserősége és indulatai megint összehozták felesége családjával s azzal fenyegetőzött ekkor, hogy kiirtja az egész családot. A büntető járásbíró el is ítélte emiatt két hónapi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre. Felebbezés folytán ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti kir. törvényszék Bartha László bíró elnöke alatt üléselő felebbezési tanácsa. A vádat Aczél Ferenc királyi ügyész képviselte, Freuermannat Reizer Miklós dr. ügyvéd védte.

A vádlott ember elmondta egész házassága történetét. A védő kérte, hogy vizsgálják meg elméleti állapotát. A kir. ügyész hajlandó volt ehhez hozzájárulni s ezért előterjesztést tett Freuermann azonnalvaló letartóztatása iránt. A bíróság mellőzte ezt, ellenben a szerencsétlen ember panaszainak meghallgatása után — annak hangsúlyozásával, hogy mérlegeli áldatlan családi állapotát — 14 napi elzárásra és hatvan korona pénzbüntetésre szállította le Freuermann büntetését.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímeiket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözéskor esetén a portókülömbözöt szíves megtérítését kérjük.

A rendőrkém-képviselő.

(A gyanus pénzek. — Ellentmondó tanuvallomások. — Fölmentették Sviha leleplezőjét)

Távirati tudósítás.

Prága, május 15.

Tekintettel Sviha mai kihallgatására, a közönség még nagyobb mértékben térdelt a tárgyalásra, amely reggel fél kilenc órakor kezdődött. A pört még ma be akarják fejezni, de ez legfeljebb késő éjjel következhetik be.

Az első tanu Vlaciba bölcsészettanhallgató volt, akiről Massaryk képviselő tegnapi tanuvallomásában említést tett és akit Bastica megkért arra, hogy különböző okmányokat és iratokat fényképezzen le. A tanu elmondja, hogy Bastica saját elbeszélése szerint viszonyt folytatott egy nővel, ami 2800 koronájába került. Arra a kérdésre, hogy honnan vette a pénzt, így felelt Bastica:

— Olyan emberek adták a pénzt, akiknek sok pénzük van.

Erre szembesítik Basticát Vlacihával. Bastica azt állítja, hogy nem mondta a neki tulajdonított kijelentést, Vlacika pedig megerősíti vallomását.

Bousek dr. védő azt kérte ezután, hogy hallgassák ki az ifju cseh párt egyik vezető tagját, Novák bankhivatalnokot, aki tegnap tanu előtt azt mondta, hogy azok a bizonyítékok, amiket az ifju cseh párt a Sviha-ügyben beszerzett, nagyon sok pénzébe kerültek a pártnak.

A törvényszék el is határozta, hogy megidézi Novákat és azokat, akik a kijelentést hallották. Rasin dr. tiltakozik ez ellen és hivatkozik arra, hogy Kramar dr. és az ifju cseh párt titkára, Lis, határozottan kijelentette, hogy a párt a bizonyítékokért egy fillért sem fizetett, hogy azok, akik Sviha üzemeit leleplezték, nem hazafias érzésükből cselekedtek. Nem igaz az sem, hogy az ifju cseh párt a kormánytól értesült volna bármiről. Az ifju-cseh párt a pör végeztével gondoskodni fog azokról, akik a leleplezés miatt elvesztették kenyerüket, így a koronatanuról, özvegy Wodlaunéról is, aki eddig a prágai politikai rendőrségnek irnok volt.

Sviha vallomása.

Az elnök ezután fölolvastatta azt a titkos jelentést, amelyet állítólag Sviha dr. irt a prágai politikai rendőrségnek a cseh pártok választási készülődéseiről. Ezután Sviha dr.-t hallgatták ki. Sviha ezeket mondotta:

— A Narodni Listy megrágalmazott engem, hogy a prágai politikai rendőrség besugója voltam. Beesületszavamra és a vád súlyának teljes tudatában mondom, hogy sohasem voltam a politikai rendőrség besugója, pénzt nem kaptam a rendőrségtől, soha azzal összeköttetésben nem állottam, sem Klima dr.-nak, sem a rendőrség valamely más tisztviselőjének nem árultam el a cseh pártok valamely belső ügyét, nem teljesítettem szolgálatokat a politikai rendőrségnek.

Ezután Sviha dr. elmondta, hogy Klima dr.-ral még-gyermekkorában ismerkedett meg és az ismeretség érett férfikorban sem szakadt meg, de barátság volt csupán, semmi más érdeklődösség.

Nem árulás, csak felvilágosítás.

Sviha vallomása további folyamán a következőket mondta el:

— Én és Klofác azt a meggyőződést szerztük, hogy a nemzeti szociálista pártban van egy spicli, aki a bizalmas eseményeket elárulja a ráadásul még tulozva közli őket meg-

bizottaival. Klimával beszéltem egyszer egy úgyról és elmondtam neki, hogy nekünk nincs semmi titkolni valónk s ha valamit tudni akar, forduljon Lozzám, vagy Klofáchoz, mi szivesen adunk neki felvilágosításokat a párt cselekedteiről. Klima gyakran közölte velem, hogy ezt, vagy azt hallotta pártunkról s én ilyenkor kötelességemnek tartottam megcáfolni ezeket a butaságokat, mert javarészt ilyenek voltak ezek a hírek. Pártunk bizalmas megbeszéléseiről azonban soha egy szót sem mondtam neki. Különböben megjegyzem, hogy sok dologról nem volt tudomásom, ami a pártban történt, s csak Klimától hallottam valamit, ilyenkor azután a párttitkársághoz mentem, hogy megtudjam, mi történt. A vezérlőbizottság ülésein ritkán vettem részt, csak akkor, amikor fontos dologról volt szó. Ismétlem, hogy Klimának semmit sem árultam el. Ami a belgrádi utazást illeti, barátságos hangu levelet irtam Klofácnak, amelyben közöltem vele, hogy nem értek egyet az utazási tervvel, miután itt az egész nemzetről van szó, és felkértem, hogyha már utazni akar, akkor utazék egyedül és ne vigyen magával senkit. Eről a dologról Klimával egyáltalán nem beszéltem. Woldannét sohasem láttam a rendőrségen, csak egyszer láttam ott egy hölgyet, a kiről nem tudtam, kicsoda. Hallottam, hogy egy üvegfal mögött írógépen dolgozik, de nem igaz, hogy itt letettem volna a kabátomat. Klimával soha telefonon nem érintkeztem. Ami a Kaisergartenban történt utolsó összejövetelünket illeti, kijelentem, hogy bizalmam volt Klimához és kerestem az összejövetelt, hogy megtudjam, hogyan keletkeztek ellenem ezek a borzalmas vádak. A nemzeti szociálisták minden további vizsgálat nélkül elejtettek engemet és megszakították velem az összeköttetést. Hogy rehabilitáljam magam, egy ügyvédet kerestem, de nem kevesebb mind tizenhat polgári ügyvédnél hiába jelentem meg, egyik se akarta vállalni ügyem képviselését. Borzasztó lelkiállapotban voltam ekkor és feleségemmel együtt Triesztbe utaztam, hogy előkészísem peremet a Narodni Listy ellen. Itt határoztam el magam arra is, hogy lemondok mandátumomról. Vallomása végén kijelenti Sviha, hogy harmincezer korona váltóadóssága van.

Az ítélet.

A bíróság ezután több képviselőt hallgattott ki és késő délután volt, mire befejezték a bizonyítási eljárást. A vád és védbeszédök következtek ezután s a vádlott szerkesztő, Heller, a védőbeszédök elhangzása után így szölt az esküdtekhez:

— Kérem önöket, ne legyenek tekintettel koromra, ha bünösnek tartanak, ítéljenek el.

Az esküdtekhez intézett kérdések szövege a következő volt:

1. Bünös-e Heller dr. vádlott becsületsértés vétségében, amit azáltal követett el, hogy a Narodni Listyben az inkriminált cikket közölte. Igen, vagy nem?

2. Ha igen, sikerült-e neki a bizonyítás? Sviha még a védőbeszéd közben eltávozott. Az esküdtek ezután tanácskozássra vonultak vissza és késő este hirdette ki elnökük a verdiktet, amely szerint az esküdtek mindkét kérdésre igennel válaszoltak, vagyis a vádlottnak sikerült a bizonyítás. A verdikt után a bíróság nyomban kihirdette ítéletét, amelylyel Hellert a vád és következményei alól felmentti.

A tárgyalóterem közönsége óriási ujjongással fogadta a felmentő ítéletet. A törvényszéki palota előtt több ezer főnyi tömeg gyült egybe, amely lelkes hurráh és brava kiáltásba tört ki, amikor az ítéletről értesült.

Kárpótlás két havi vizsgálati fogságért.

(A Kuria ítélete. — Ártatlanul letartóztatott pékmester. — Mese a hidrobbantásról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15

Két év előtt decemberben, amikor a pénz-és háboru-krisis nehéz napjait élte át az ország, valóságos szerb és orosz kémektől hemzsegték az északi és déli határ katonai központjai. Érthető, hogy ilyenkor árulót és kémeket látott keresett a gyanakvó hatóság minden külföldi származású emberben. Így került gyanuba Ivanov György mehádiai pékmester is, akinek a Kuria most kártalanítási jogosultságot állapított meg, mert kitünt, hogy a pékmestert alaptalan zaklatták.

Ivanov tizenhat év előtt költözött Macedóniából Magyarországra és hosszabb ideig mint egyszerű péksegéd dolgozott. Lassan annyira vitte, hogy 1906-ban Mehádian pékmesterségbe kezdhetett. Békében élt itt egészen 1912. novemberéig, amikor mint szerb összeesküvőt gyanuba fogták.

Az orsovai honvédállomásparancsnokságnak ugyanis az jutott tudomására, hogy egy civilruhás idegen — állítólagos szerb főhadnagy — november 27-én este két ismeretlen férfit arra veit rá, hogy

az orsovai két vasuti hidat két-kétezer korona honorárium ellenében robbantsák föl.

Az állítólagos összeesküvőket Mehádian is kutatták és valamelyik csendőr Ivanovra irányította a gyanut. Házkutatást tartottak a megremült pékmesternél december elsején éjjel és

fegyvereket (revolvereket), dinamitot, tábori látsövet, szerb leveleket, ékszerket, nagyobb összegű pénzt találtak nála.

Ez elég volt arra, hogy nyomban letartóztassák és a dinamit, valamint fegyver tiltott tartásáért az orsovai főszolgabíró husz napi elzárásra ítélte. A husz napi fogság kitöltése után sem engedték szabadon Ivanovot. A házkutatás eredményéből arra következtettek, hogy ő lehet az orsovai hid robbantására főbirelt ember és hűtlenség elkövetésére létrejött szövetkezés büntette miatt a temesvári ügyészség bünvádi eljárás alá vonta. Vizsgálati fogságából csak két hónappal utóbb: 1913. júliusának elején bocsátották el, amikor az eljárást megszüntették ellene.

A vizsgálat során ugyanis kitünt, hogy Ivanov igazat mondott, amikor azt állította, hogy a revolvereket és dinamitot munkások hagyták nála, pénzét pedig munkájával, üzletével kereste; kitünt az is, hogy Ivanov odahaza töltötte Mehádian azt a napot sőt az előzőeket, is, amikor az orsovai hidrobbantás megbeszélése Orsován megtörtént.

Kiszabadulása után a pékmester, akinek a fogság alatt fizete tönkrement a Kuriához fordult és bejelentette, hogy

az ártatlanul elszorvedett vizsgálati fogságért kártalanítást kíván.

A Kuria jogosnak találta a kérelmet, mert megállapította, hogy Ivanov az ellene emelt vádakokat — nevezetesen a hűtlenséget — már csak azért sem követhette el, mert nem volt magyar állampolgár és hűtlenséggel csak az ország polgára vádolható. Kémkedés miatt pedig se vádat nem emeltek, se bizonyítékot nem produkáltak Ivanovval szemben, aki így joggal kívánhatja, hogy hosszú fogságáért kártalanítsák. A kártalanítás összegét az igazságügyminiszter állapítja meg.

HIREK.

A titokzatos barlangkutató.

(Tudós-e, vagy kém?)

Fővárosi tudósítónktól.

Szerajevó, május 15.

Az itteni törvényszéken érdekes tárgyalás kezdődik a jövő héten. A vádlott Weirather Leó, aki alapos geológus és a bosnyák Karszt tudós kutatója. Egekig kutatta a hegyóriások ismeretlen barlangjait, amelyekről térképeket is készített. Ezek közt a barlangok közt különösen a montenegrói határ mentén oly óriási nagyságúak is vannak, amelyekben hat-nyolcezer embert is el lehet rejteni. Ennek a fölfedezésnek természetesen nagy stratégiai fontossága is van. Az a vád Weirather ellen, hogy fölfedezését, vagyis a térképeket jó pénzért eladta a szomszédos Balkán államoknak.

Weirather a bosnyák katonai posta tisztje volt. A múlt év októberében, amikor a barlangkutatók kongresszust tartottak Szerajevóban, lettek rá figyelmesek a hatóságok, mert két addig ismeretlen barlangról tartott előadást. A bosnyák kincstár támogatást ajánlott föl neki, — mert belátta a további kutatás katonai fontosságát, — de Weirather nemcsak hogy visszautasította ezt, hanem hivatalát is otthagya. Mivel igen költséges expedíciókat vezetett a montenegrói határ felé, gyanút keltett a viselkedése; megfigyelték s amikor számos terhelő adatot gyűjtöttek ellene, a trebinjei katonai fogházba szállították.

Weirather-t tegnap Trebinjéből Szerajevóba kísérték a végtárgyalásra. A bűnjelek közt vannak följegyzései és térképei, amelyek geológiai szempontból igen nagy tudományos értékűek.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzboszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltozás és helyenkint eső várható. — Sürgönyprognózis: Hűvös, sok helyütt csapadék.

— Időközi választás. Budapestről jelentik: Kuales Godofréd halálával megüresedett besztercei kerületben május 22-én lesz az új választás. Egyhangulag Schuller Rudolf országgyűlési képviselőt fogják megválasztani s az így megüresedő szentágotai kerületben Lies Ferenc dr. segesvári és Róth János dr. budapesti ügyvédek lesznek a jelöltek. A pártok részéről hivatalos jelöltet még nem állítottak.

— Friebeisz Miklós halála. Társadalmi és politikai külömbiség nélkül osztatlan részvétellel fogadták az egész vármegyében Friebeisz Miklós halálát. Az elhunyt koporsóját ma délelőtt felravatalozták a József főherceget 14. szám alatti házban, a koporsót egészen elborítják a koszorúk, amelyek között ott van Urbán Iván báró főispán, a vármegye, a Gazdasági Egyesület, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár és a család koszorúja. A gyászoló családhoz számos részvétlívrat érkezett, sokan kondoleáltak személyesen is. A temetés holnap, szombaton délután fél három órakor lesz, az elhunytat ideiglenesen a Vásárhelyi család sírboltjába temetik el addig, míg a kürtösi családi sírbolt renoválása elkészül.

— Az idej hadgyakorlatok. Bécsből jelentik: Az idej hadgyakorlaton, amely Ferenc Ferdinánd főhercegnek, az összes fegyveres erő főfelügyelőjének vezetésével lesz szeptember 1-től 5-ig Nyugatmagyarországon, katonai körökből származó hírek szerint résztvesz a gráci 6. gyalogcsapathadosztály egy része, az egész pozsonyi 14. gyalogcsapathadosztály, a budapesti 31. és 32. gyalogcsapathadosztály, a komáromi 33. gyalogcsapathadosztály, a zágrábi 36. gyalogcsapathadosztály egyrésze, azonkívül a 73., 79., 81. és 82. honvédgyalogdandár, továbbá a marburgi 3. lovasdandár, a pozsonyi 16. lovasdandár, a budapesti 5. lovasdandár, a zágrábi 8. lovasdandár egy része. öt honvédhuszárezred. a 4. és 5. hadtest egész tüzérése és a 3. hadtest tüzérése egy része. Ezekből a csapatokból összesen kilenc gyalogcsapathadosztályt és három lovascsapathadosztályt alakítanak. Az említett csapatokon kívül részt vesz a hadgyakorlaton a bécsi hadtest egy része is.

— A Maros áradása. Az országszerte tartó esőzések következtében az elmúlt napokon különböző helyeken árvíz pusztított. Erősen megdagadt a Maros folyó is, nagyobb veszedelmet azonban sehol sem okozott, s mint a folyammérnökség ma kijelentette, a Maros pusztításáról sehonnan sem érkezett jelentés. Az ár már eljutott Makóig, ahol tegnaptól mára százhetven centiméterrel emelkedett a vizállás, Aradon pedig negyven centiméter volt az emelkedés. Marosújváron, Gyulafehérváron, Branyicskán a vizállás jelentékenyen apadt, s így a marosmenti községeket előreláthatólag nem fenyegeti már az árvíz. Az Erdélyben járt aradiak különben arról adnak hírt, hogy a vasuti vonal mentén a földeken Gyulafehérvártól Aradig sok a kiöntés, a vetések fele víz alatt áll.

— Bosnyák küldöttek a fővárosban. Budapestről jelentik: A bosnyák országos tanács küldöttségének tagjai — mint a Keleti Értesítő jelenti — ma Budapestre érkeztek, hogy a delegáció ülészése alatt a magyar és osztrák kormány elnökével érintkezésbe lépjenek kívánságaik teljesítése érdekében. Ma felkeresték Biinszky közös pénzügyminisztert, holnap pedig Tisza István grófnál jelennek meg, akinek átadják már régebben előterjesztett kívánságaikat tartalmazó memorandumukat. Ezek a kívánságok Bosznia-Hercegovina közjogi helyzetének rendezésére, az interpelláció jogának szabályozására, a választói és mentelmi jogok kibővítésére vonatkoznak.

— Strahlendorf báró nemesi címe. A bécsi törvényszék egy évi börtönre és nemesi címének elvesztésére ítélte Strahlendorf Henrik bárót, Esterházy Vera grófnő zsarolóját. A védő, mint értesülünk, semmisségi panaszt jelentett be az ítéletnek a nemesi cím elvesztésére vonatkozó része ellen, ami érdekes vitára ad alkalmat a felsőbb bíróságon. Az osztrák büntetőtörvény ugyan megfoszthatja nemességétől a vádlottat, de Strahlendorf nem osztrák, hanem szász nemes és magyar honos s így a védő jogtalannak mondja a bécsi bíróság ítéletének inkriminált részét.

— Kossuth állapota. Budapestről jelentik: Kossuth állapota még mindig változatlanul súlyos. Dél felé egy kis tejestéat adtak a betegnek, de Kossuth csak a nyelvét nedvesítette meg, inni nem tudott. Azután elszundikált. A fájdalmak csökkentek, erőbeli állapota azonban fogyóban van.

— Eljegyzés. Felter Viktor Kurtyáról eljegyezte Schvaroz Malvint Szentannáról. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Az orosz május. Pétervárról jelentik: Százezer munkás ünnepelte meg tegnap az orosz fővárosban május elsejét. A rendőrség nagy előkészületeket tett, hogy megakadályozza a zavargásokat. Sok ezer esendőrt és kozákok hozattak fel a fővárosba. Szerdán este négy helyen házkutatást tartottak és több, mint száz embert letartóztattak. Tegnap reggel a munkások forradalmi dalokat énekelve elhagyták a gyárakat és tüntetve vonultak végig az utcákon. A külvárosokban proklamációkat ragasztottak ki, melyekben harcra szólítják a munkásságot. A tüntetők egy villamoskocsit megtámadtak és darabokra törték. A tömeg a Kazán székesegyháza előtt foglalt állást, de a kozákok szétverték a tüntetőket.

— Elítélt tejpancsolók. Alig mulik el nap, hogy az aradi rendőrbíróság elé ne kerüljenek környékbeli kofaasszonyok, akik a vegyvizsgáló hivatal véleménye szerint lefeleztet, vagy vízzel kevert tejet, rossz vajat árusítottak. Ma Szabó Györgyné öthalmi, Sébi Jánosné öthalmi, Baumgarten Ferenc szentleányfalvi, Szász Istvánné mikelakai, Argyellán János öthalmi, Lőrinc Ferenc öthalmi, Lugosán Vazulné öthalmi, Vischler János öthalmi, Lénárd Ferenc öthalmi, Melle Gáborné mikelakai, Schmalz Józsefné öthalmi és Pasics Antalné öthalmi tejárásokat ítélte el a rendőrbíró öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre. Rosu Györgyné gáji lakost ötven, Balog Ferencné ujaradi, Oskov Andrásné ópécskai és Komáromi Pálné aradi kofaasszonyt pedig rossz vaj forgalombahozásáért harminc korona pénzbüntetésre ítélte a rendőrbíró.

— A tampicói vérengzés. Newyorkból jelentik: A Newyork Herald tampicói jelentése szerint a város földig van rombolva. A felkelők ma temették el saját és ellenfeleik halottjait. A szövetséges csapatok vesztesége 286 halott és 600 sebesült, a felkelőké 64 halott és 128 sebesült. — Del Pasóból jelentik: A parrali kerület kormányzója ma nyilvános felhívásban kijelenti, hogyha az elmenekült amerikaiak és külföldiek két héten belül nem térnek vissza és bányáikat nem helyezik üzembe, úgy a hatóság saját kezelésébe veszi azokat. A bányákba 30 millió dollárnál nagyobb tőke van befektetve.

— A kolozsvári egyetem új rektora. Kolozsvárról jelentik: Az egyetem rektorválasztó gyűlése ma délelőtt a jövő évre Márki Sándor drt, az ismert nevű történettudóst választotta meg rektorrá. Márki Sándor dr. a nyolcvanas években néhány esztendőig az aradi főreáliskola tanára volt és akkori aradi tanítványai közül ma is még sokan emlékeznek tudós tanárjukra.

— Halálozás. Moess Károlyné szül. Gebhart Mariska május 13-án, Budapesten 49. éves korában elhunyt. Férjén és három fián kívül rokonsága, ezek között Eckhart Edének, az Aradi Első Takarékpénztár igazgatójának felesége, született Gebhart Teréz gyászolja. Temetése ma délután volt a farkasréti temetőben.

— Szerbia telepít. Londorból jelentik: Ausztria-Magyarországból eddig kétezeren jelentkeztek, hogy Szerbiában telepítvényt kapjanak, Szerbia ugyanis azokon az új szerbiai területeken, amelyekről a törökök elmenekültek, kolóniákat akar létesíteni. Egy-egy család öt hektár földet kapna ingyen, de a földet a telepesek nem adhatják el. A telepeseknek az ingyen vasuti utazást is biztosítják. Amerikából tízezer szerb fog letelepedni ezeken a területeken.

— Nem lesz novella. *Budapestről* jelentik: Néhány lap azt a hirt közölte, hogy Balogh Jenő igazságügyminiszter novelláris uton kívánja pótolni azokat a kiáltó hiányokat, a melyeket az új sajtótörvény alkalmazásában a joggyakorlat talált és hogy a sajtótörvény küszöbön álló revíziójának előkészítésével Bernolák Nándor táblabíró bizta meg. A képviselőház folyosóján ma Balogh Jenő igazságügyminiszter kijelentette, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a kormány az új sajtótörvényt nem szándékszik revízió alá venni.

— Arisztokrata hölgyek a katedrán. Ugy szoktuk meg, hogy a főúri világ hölgyeinek nevét a jótékonyági egyesületek élén kifejtett munkásságuk révén, vagy a sport ladyk szerepléseik olvasnak. Most azonban egy egészen szürke rovatban egyszerre két arisztokrata család női tagja bukkan fel. A székesfőváros tanügyi bizottsága ugyanis ma jelölt a polgári iskoláknál megüresedett állásokra és a jelöltek között látjuk *Splény Berta* bárónő és *Zichy Miléna* grófnő nevét. Nem is olyan régen utópiának tetszett volna még, hogy egy főúri család hölgytagja a nyugodt és kevés különösségekkel kezeskedő polgári foglalkozás felé nyujtsa kezét és ime most ketten is szívesen a polgári kenyérkeresések között sem a lojrózsásabb, a katedra felé.

— Az új bácskai főispán. A Magyar Kurir szabadkai tudósítója jelenti, hogy bajai és szabadkai munkapárti körökben elterjedt hírek szerint az üresedésben levő bácskai főispánságot *Latinovics Endre* dr. ral, *Tisza István* gróf miniszterelnök titkárával fogják betölteni.

— Esperességi értekezlet. Az Arad hegyaljai esperességhoz tartozó római katolikus lelkészek szokásos évi értekezletét május 14-én tartották meg *Sorbán Kornél* dr. borosjenői plébános kerületi esperes elnökle alatt *Világoson*.

— A gárdafőhadnagy váltója. *Pétervárról* jelentik: *Sacharov* gárdafőhadnagyot, *Kokovec* volt miniszterelnök vejét kitzasztották a hadsereg kötelékéből és polgári bíróságnak adták. *Sacharov* tízezer rubelt vett kölcsön egy barátjától váltóra, amelyen *Kokovec* volt aláírva. A váltó azonban hamis volt és megtagadták a kifizetését.

— Gyilkos anya. *Kisjenőről* jelentik: *Máté Anna* tizegyéves nadabi leány ujszülött gyermekét *Angya* Jánosné kuruzslónő segítségével a *Kiskörösbe* fojtotta. A csecsemő hulláját a csendőrök megtalálták s a gyilkos anyát és a kuruzslónőt átadták a járásbírósnak.

— Nagy döntő birkozások a Picard cirkuszban. Azok, akik a Béla-téren felállított Picard Cirkuszban a díjbirkózásokban gyönyörködtek, az újabb küzdelmek megtekintésére serkenti a kíváncsiak sokaságát azon birkozók iránt való érdeklődés, akik felülvás folytán esetenként mérkőzésre jelentkeztek. Különös figyelemmel kísérte a közönség *Szalay Imre* *Gambrius* vendéglős szereplését *Tusnay Ferenc*cel, *Szalay* a jelentkezést közben visszavonta és így az 5 mérkőzése elmaradt. Itt említi meg, hogy *Paradanoff* évekig volt Amerikában, ahol a szabad fogással való birkózást tökéletesen elsajátította. *Müller Fritz X.* alarcossal birkózott, eredményt nem tudtak elérni. Czája—*Paradanoff* 3 perc után legyőzte. Ezzel Czája az első helyet végleg kivívta magának.

— *Pap Lajos* fogorvosi gyakorlatát *Andrássy-tér* 20. szám alól, *Andrássy-tér* 7. szám alá (*Réthy-ház*, *Minorita-templommal* szemben) helyezte át. 2926

— Megégett kisfiú. A *Ferdinánd-utca* 1. számú házban tegnap délben összeégett *Sternei János* 5 éves kis fiúcska. A gyermek nagyszüleinél, *Sternei János* kőművessegédnél lakott, s mikor hozzátartozói véletlenül magára hagyták, gyufát vett elő és azzal játszadozott. Az egyik gyufával lángbaborította ruháját, s mire a házeliek észrevették, a szerencsétlen fiúcska már borzalmas égési sebeket szenvedett. A gyermek kórházba szállították, ahol még a délután folyamán belehalt sebeibe.

— A közelgő bérnyelésre arany, ezüst ékszerek, órák a legszerényebbtől, a legelegánsabbig, igen mérsékelt árakban és nagy választékban szerezhetők be *Igaz Sándor* ékszerésznél *Andrássy-tér*, *Minorita-palota*. Telefon 321. Alapítva 1902. 3105

— Minden szombat este 8 órától és vasár- és ünnep-nap délelőtt 10 órától a 33-ik gyalogezred zenekara hangversenyez a „*Gambrius*” sörözőkban. 2632

— Sokszorosítások, írásmunkák, fogalmazványok, beadványok, fordítások magyar-, német-, francia-, angol nyelvben legjutányosabban elvállal *Engel* írógépvállalata, *Lázár Vilmos-utca* 2. 657

— Bérnyelés ajándékok kiváló minőségben tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított legolcsóbb árakon *Weinberger Ferenc* ékszerésznél, *Andrássy-tér* 20. *Fischer* *Eliz-palota*. Telefon 439. 3063

— Női gummiköpenyek legjobb angol gyártmány, ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban *Radó Gyula* áruházában. 2057

— Keresk. tanfolyamomat *Lázár Vilmos-utca* 2. sz. a. *Földes-palota* mellett helyeztem át. Nappali és esti tanfolyamok. Díjtalan állás-közvetítés. *Engel Mór* tanfolyamvezető. 657

— Gyermekkocsi gyári raktár *Fischer-féle* Nagyáruházban *Arad*, *Szabadság-tér* 12. szám alatt. *Fischer*nél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkosikák 20%-al olcsóbbak lettek.

— Vidékiek bármily megbízással a *Messinger-Boy* vállalatához bizalommal fordulhatnak. *Deák Ferenc-utca* 8. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Számtan.) A kis Pistától nehéz számtani feladat megfejtését követelte a tanító.

— Tegyük fel fiam — magyarázta — hogy egy kocsi hat kilométert tesz meg fogatával minden órában és egy órával hamarabb indul el, mint a társa, aki azonban nyolc kilométert tehet meg óránként. Hol fog találkozni a két kocsi?

— A legközelebbi koromban tanító ur — felelte Pista.

(A bók.) A színház folyosóján egy feltűnően rut ur találkozott hölgyismerőseivel, aki szintén csak igen töredékes nyomaival dísekedhetett régi szépségének. Az ur azonban lelkesedéssel üdvözölte:

— Nagyságos asszonyom milyen pompás színen van! Milyen szép ma este.

— Kár, hogy én viszont nem mondhatom önről — válaszolt kelletlenül a hölgy.

— Ó asszonyom, mi sem könnyebb ennél — udvariaskodott az ur. — Tegyen úgy, mint én: hazudjon!

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

EGYESÜLETI ÉLET.

Az ipar politikai szervezkedése.

(A Gyáriparosok gyűlése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 15.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségén közgyűlése után tegnap tartotta első igazgatósági ülést, amelyen *Grätz Gusztáv* alelnök jelentette, hogy panasz érkezett *Drinápolyból*, amely szerint a magyar ipar csak azért esett el itt egy millió közszállítástól, mert konzulátusunknak nem volt róla tudomása, illetve nem hívta fel rá a hazai érdekeltség figyelmét. Ezen az eseten segíteni már nem lehet, de minthogy ez nem elszigetelt jelenség, az igazgatóság elhatározta, hogy sürgetnő fogja konzuli szervezetünk reformját.

Érdekes vitát keltett *Chorin Ferenc* indítványa az ipari szervezkedés tárgyában. Az indítványt az ülés magáévá tette. Eszerint mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az ipar milyen kerületekben bír elég erős pozícióval arra, hogy befolyását politikailag is érvényesítse. Ezután szükséges minden pártpolitikai vitakozástól ment, de az ipar szempontjából fontos összes követelményeket felsorolando program megállapítása, s a szövetségnek fiókjai útján oda kell hatni, hogy törvényhatósági, vagy képviselőválasztásoknál jelöltjeik pártprogram nélkül csak ezt a programot vallják. Addig is, amíg az ipar erős parlamenti képviselővel nem bír, lépéseket kell tenni a kormánynál, hogy minden ipari fontos kérdésben meghallgassák az ipari érdekképviseleteket és véleményüket közöljék az országgyűléssel is.

(*) A földmívelő nép országgyűlése. A Magyar Gazdaszövetségnek június 17-én *Darányi Ignác* elnökle alatt *Temesvárt* tartandó nagygyűlésére oly arányban indultak meg a jelentkezések, hogy a nagygyűlés előreláthatólag fölülmulja az eddigi hatalmas gazdaszövetségi és valósággal a földmívelő nép országgyűlése lesz. *Temesvár* város pártatlan vendégszeretettel készül fogadni az előreláthatólag tízezerrel is nagyobb vendégsereget s a résztvevőknek a kényelmes utazáson, az elszállásoláson és ellátáson kívül a látványosságok és kirándulások egész sora fog rendelkezésre állani. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a nagygyűlésen résztvevők kedvezményes jegyekkel utazhassanak. Hasonló kedvezményt nyujtanak a nagygyűlés résztvevőinek a többi vasutak és hajóstársaságok is. A borkóstolón, szántógép bemutatáson, *aldunai*, *zsombolyai*, *garabosi* kirándulásokon kívül a *Temesvármegyei Gazdasági Egyesület* újabban tervehette a *verscei* hírneves szőlők és *borpincék* megtekintését is, melynek a rendezésében *Halász Lajos* szőlészeti felügyelő támogatja az egyesületet a *verscei bortermelők egyesületével* karöltve.

(*) A Vöröskereszt közgyűlése. Az aradvárosi Vöröskereszt közgyűlést szombat délutánról — *Friebeisz Miklós* temetése miatt — vasárnap délelőtt 11 órára halasztotta az elnökség. A közgyűlés a városháza emeleti tanácsstermében lesz: a tagokat ezután hívja meg az elnökség.

(*) Tenyészállatdíjazások. Az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* arról értesít, hogy az általa *Zarándoklás* községben rendezendő szarvasmarha díjazást, amely május hó 24-ére volt kitűzve, közbejött akadály miatt június hó 21-ére halasztotta el. Ezenkívül június hó 7-én *Simonyifalván* és június hó 14-én *Almáskamaráson* tenyész- és szarvasmarha díjazást rendez az egyesület.

(*) Elhalasztott közgyűlés. A *Katolikus Háziasszonyok Egyesületének* május 17-re, vasárnapra hirdetett közgyűlése *Friebeisz Miklós* halála miatt május 24-re elhalasztott.

Lázár Jenő

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

vizsgázott fogtechnikus. Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

RÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15.

A legutóbbi eső előreláthatólag jótékony hatással lesz a vetésekre.

A gabonaüzlet irányzata az utóbbi napokig tartó esőhiány és kedvezőtlen időjárás folytán megszilárdult.

Elkelt a mai piacon:

400 mm. buza	27.60—27.80
1000 mm. tengeri	18.60—14.—
Rozs	18.—.—
Árpa	14.—.—
Zab	14.—.—

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Hétfői ülése.

Budapest, május 15.

Készárú.

Amerika egy féllel magasabb. Kereslet, kínálat egyenle, 10 ezer mm. 10 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli sáviat	3 órai sáviat
Buza 1914. májusra	14.05—14.06	13.94—13.95
Buza 1914. októberre	12.36—12.37	12.25—12.26
Rozs 1914. októberre	9.93—9.94	9.97—9.98
Tengeri 1914. májusra	7.43—7.44	7.41—7.42
Zab 1914. októberre	8.26—8.27	8.25—8.26

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (május 15.)

Oestrák hitel	609.—
Magyar hitel	786.25
4% koronajáradék	80.67
Oestrák-magyar államvasúti	725.—
Belkasszobank	394.—
Lezámitolóbank	497.—
Hassai Bank	476.—
Magyar Bank	459.50
Kereskedelmi Bank	8625.—
Samurányi	628.—
Halgótarjáni	698.—
Köszöni Vasút	591.—
Városl. Villamos	808.—

Bécsi értéktőzsde (május 15.)

Oestrák hitel	607.—
Magyar hitel	798.50
Oestrák-magyar államv.	698.75
Déli vasút	97.75

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronákban.) 1914 máj. 15. Buza 75 kilogrammos 26.40—26.50, 76 kilogrammos 26.60—26.70, 77 kilogrammos 26.80—26.90, 78 kilogrammos 27.00—27.10. Rozs (prima) 20.10—20.20, (közép) 19.70—19.80, Árpa (sertőző) —, (takarmány) 13.70—13.90, Zab (prima) 14.40—14.60, (közép) 12.70—12.80, Tengeri régi (magyar) —, új 13.70—13.90, (román) régi 14.70—14.80, új 10.30—10.50 Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.50—6.60, (rózsa) 6.80—7.00.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

9401

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1914. évi május 16-án:

Bérleten kívül

Dióssy Nusi bucsufelléptével:

Nemtudomka.

Eredeti operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Bakonyi K. Zenéjét: Harsányi Zsolt. Verséire szerlette: Huszka Jenő. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Kemenes	Várnay Jenő	Ákos	Virág László
Kemenesné	Follinuszné.	Piki, gróf	Delli Lajos.
Gábor, a fiuk	Barics Gy.	Mici	Dióssy Nusi.
Ponty, tanár	Polgár S.	Veronka	Pataky V.
Pontyné	Benkóné.	Lencsés	Győző A.
Pista	Ocskay M.	Galambosné	M. László E.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.

Dr. Králitz Lajos

és

Dr. Lukácsy Lipót

ügyvédek irodáikat

1914. évi június hó 1-től kezdődőleg Forray-utca 2a) szám (Lukácsy-ház)

teszik által. 9201

Herceg Sulkowski József Mária ur adalmainak központi irodája továbbra is Salacz-utca 6. sz. alatt marad.

A koncentrált kötőanyag
Es-Ka kerékpárunk által
cca 40% erőfeszítést
megtakarít. A legfontosabb
újdonság.

Egyedüli árusítás
Hammer Zsigmond, Arad.

Uj menetrend.

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő 1914. május hó 1-től érvényes összes vonatok menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 12 fillér.

Veszek

vagy más tárgyra átcserelek: zálogcédléket, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

óra és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minorita-palota
Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fő-
szedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket. 463

Millió

ember használja

rekedtség, hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és görcsös köhögés
ellen a 5616

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberek elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és közkedésre. —
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kelle-
mes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 80

Állásdobozban. **Kapható:**
Székely Sándor, Hajós Árpád, Gutori Fül-
des Kelemen, Brener Pál, Ring Lajos,
Bozsnay Mátya, Vojtek Kálmán, Krabs
Geza, Berger Gyula, Vajdits György,
Hels Vilmos, Götz Károly, Bernát János,
Kárpáti János gyógyszerárakban, Vojtek
és Welz drogeria, Hansz Nestor dro-
geria, Török A. és Társa „Angyal” dro-
geria Arad, Stodolai Dessó gyógyszerára
Ujrad, Zombory János gyógyszerára
Ujszentanna, Adler Lajos Gyula gyó-
gszerára M.-Pécska, Ors Rezső Pankota,
Teffert Károly gyógyszerára Elek,
Krausz Elemér gyógyszerára Glogovász
Zsigmondovics Géza Iris gyógyszerára
Lippa, Székely Zoltán gyógyszerára
Csermén, Bauer Károly gyógyszerára
Kevermes, Roxim János gyas. u. Pécska.

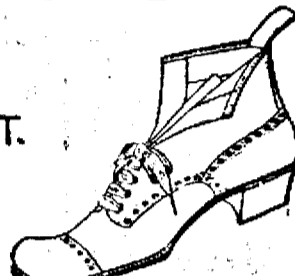

A HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐK

Cikk 250 Chevrón fűzőcipő . . . K 10-
287 Chevrón Goodyear . . . K 13-50
6066 Chevrón Goodyear
la minőség . . . K 16-

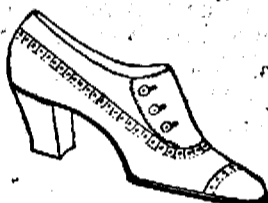
Cikk 92 Rox fűzőcipő . . . K 10-50
801 Chevrón fűzőcipő . . . K 11-
6086 Rox fűzőcipő American
Style . . . K 12-
110 Chevrón Goodyear . . . K 16-

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

Főraktár

ARAD,

Andrássy-tér (Minorita-palota)

Cikk 606K Chevrón gombos-
félcipő . . . K 9-
433 Chevrón Goodyear K 11-50
416 Chevrón Goodyear
la minőség . . . K 14-

Cikk 603 Chevrón félcipő . . . K 9-
401 Chevrón Goodyear K 12-
436 Barna Chevrón
Goodyear . . . K 16-

Cikk 340 Chevrón gomboscipő K 11-
346 Barna Chevrón,
Goodyear . . . K 12-
Cikk 303 Chevrón Goodyear K 14-50
1556 Lakk aszvetthéti K 16-50

Első Aradi Piskotagyár

ARAD, Radnai-ut 23. sz.

Ajánlja állandóan friss **fagylalt ostyáit** (Waf-
ferleket) **Cső ostyáit** (Hollipniket) **50 drb** csoma-
golásban, izléses kivitelben csomagonként, illetve carto-
nonként **kor. 1.10 fillér.**

Ugyiszintén általánosan elismert kitűnő **vaniliás**
piskotált 75 drb cartonban **kor. 1.—.** **Nápolyi**
szeleteit 140-es dobozokba **kor. 2.—.**

**Kereskedőknek, cukrászoknak és ká-
vésoknak előnyös árban számítom.**

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

Telefon 812.

Telefon 82

Szíves megrendeléseket kérve
teljes tisztelettel:

2745

DOBOZY I.

Olcsó árusítás!

férfi-, női-, fiu- és leányka-ruhákban.

„Van szerencsém a népszerűség szives
tudomásá a hozni, hogy miután üzletemben
zöltség- és gyümölcskivitel
vezettem be és erre nagyobb helyre van
szükségem, a raktáromon lévő

**Férfi- és gyermekruhák,
Női- és Leánykafelöltők,
Pongyolák, Kosztümök
és Aljakat**

elfogadható áron elárusítom.

Ugyanitt teljes egészű berendezés, ugymint: állványok,
pultok, tükör, Wertheim-szekrény stb. stb. eladó.

Tisztelettel

3103

SAMU M. Szabadság-tér 3. sz.

"MODIANO" A LEGDRÁGÁBB DE A LEGJOBB! CLUBSPECIALITÉ

*Orvosi tanácsra így a hüvelyek
mint a lapocskák nyomatlanok; de
mindenkiben benne van nyomással
avéjegy és a gyártás aláírása. S. J. Fordon*

93611

Üzletáthelyezés!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai naptól kezdve üzletemet a zsidó-templom épületből az

Asztalos Sándor-utca 8. sz. alá

(volt Spielmann-házba) saját házamba helyeztem át. Üzletemben mindenféle déli gyümölcs, narancs, citrom, zöldség ujdonság, főzékék, kóser füstölt hús, virsli, lipői turó, felvágott, legfinomabb gyümölcs-pálinkák, finom tearumok és menesi butellás borok és kőbányai sör zárt palackokban kaphatók. — Dunai és tiszai halak naponta friss állapotban fognak üzletemben elárusítani. A t. közönséget felkérem, ha élő halakat óhajt vásárolni, úgy minden hét csütörtök délutánján szíveskedjék üzletembe elfáradni, ahol az érkezett halakat élő állapotban megtekintheti. — Szíves párszolgáért eszedzem.
Kiváló tisztelettel 2861

Luttwák József

Asztalos Sándor-utca 8. sz.

Az Árpád-téri üzletberendezés-eladó.

321—1914. g. sz.

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi pénztár és számvétség részére szükséges 4 drb. tűzbiztos vas iratszokrény szállítása iránt folyó év május hó 25-én d. e. 1/2, 11 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Egyenkint 1000 K.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi május hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Nagymennyiségű

maculatura

eladó.

Saját készítményű
férfi, női- és gyermek-
Sandal-cipők

nagy választékban, ugy-
szintén fehér vászon és
bőr utcai cipők, jutányos
árért kaphatók az 2957

Aradi Cipőtermelő Szövetkezet üzletében Szabadság tér 10.
Ugyanitt nagy választék van a legújabb divatu színes cipőkből is.

306—1914. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a vasúti felüljárónak kis kockakövel leendő burkolása iránt 1914. évi május hó 25-én d. e. 1/2, 11 órakor a városháza földszinti termében nyilvános versenyárgyalást tart. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban lévő munkálat teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik, Arad szabad királyi város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

Az ajánlatok pecsétrel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. fél 11 órájáig nyújtandók be.

Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapható miután az egységárak és végösszegek pontos leírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével a tándók be.

Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban megtekinthető munkákra nyújthatók be.

Az ajánlathoz 5% bánatpénznek a városi pénztárban való letételel igazoló nyugta csatolandó.

A munkálathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közleg ellenőrzésének veti magát alá.

A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

Fentartjuk azon jozot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk, esetleg az ajánlatok közül egyet se fogadjunk el.

Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben elegendet nem tenne: jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot: már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, aki a munkálatokat vezetni fogja, társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átveszi a folyósított járandóságokat felveheti.

Nyilatkozatban kiteendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

A versenyárgyalás fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi május hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

307—1914. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a gájl iskola mellett drótkerítés készítése tárgyában folyó év május hó 18-án d. e. 1/2, 11 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 579 kor. 64 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi május hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätter tó, Karintia. Alapítatott 1893. Morftum lezoktatási gyógymód kénysszer nélkül és enyhe formában, ugyanint könnyű betegeknek és fűdülésre szorultaknak általában. Prospektust ingyen. 1058

308—1914. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a rendőrflegénység részére szükséges 9 drb. ruhaszokrény 2 drb. asztal és 2 drb. pad szállítása iránt folyó év május hó 18-án d. e. 1/2, 11 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 870 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi május hó 11-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

MAGUS

a legerősebb glaubersós gyógyvíz

(1 liter tartalmaz 11,5781 gr.)

Az egyetlen magyar gyógyvíz, amelyet KARLSBADI KURA TARTÁSÁRA a legelőkelőbb orvostanárok ajánlanak. Só hozzáadása felesleges. Gyógyít: gyomor, bél, máj, epebajokat, anyagcsere-bántalmakat (köszvény), cukorbetegséget Néklülőzhetetlen vérelmeszesedésnél és aranyeres bántalmaknál. Kapható a kerületi főkortárban: Kardos Miklós cégnél, továbbá Fejér Gyula és Pollák József cégeknél és minden gyógyszertárban, drogeriában és ásványvíz-kereskedésben. 2319

Szőlőkötöző-fonal

elsőrendű három és négy águ karikás és zöldhajtás kötözésre

Ponyvák, zsákok, szalmazsákok

Legjobbbeszerzési forrása

Erdélyi és Bácskai Iparárúraktár REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA
cégnél Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
2241 Városi és megyei telefon 649.

Apró hirdetések.

Így az Aradi Köz-
szemlény mindennap eljut
a városba, fal-
sá és pusztába, tehát sok
embernek kerül a kezébe. Min-
den embernek lehet naponta
valamit eladásra kínálni, vagy
megvételre keresni az Aradi
Közlöny apróhirdetési ré-
vén (pl. munkát, árut,
szolgálatot.) Az ered-
mény biztos.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó
tudnivalók, ahol a hirdetés mel-
lett: „Bővebbet, vagy cím a ki-
adóban” áll, közelebbi adatok
származhatók az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatalának előcsarnokában
elhelyezett táblán.

HÁZASSÁG.

Fiatal,

jó megjelenésű, keresztény, elő-
kelő bank főtisztviselője házasság
céljából vagyonszámba vevő nővel
komoly ismeretséget keres. Haj-
landó nagyobb kereskedői házba
is beöszölni. — Becsületes dis-
kréció biztosítva. — Megkeresé-
sek Blockner hirdetőjébe, Buda-
pest, Semmelweis utca 4. „Com-
merz” jellegre kéretnek. 9271

LEVELEZÉS.

Manó!

Hétlőn szokott időben, igaz öröm-
mel várlak. Kezeidet csókolom.
Mérnök. 8219

ALKALMAZÁST KERES.

Tiszteletes, megbízható
erős, egészséges férfi, magyarul,
románul beszél, ír és olvas, házi-
szolgának ajánlkozik. Leveleket a
kiadóhivatalba kér: „Háziszolga”
címmel.

ALKALMAZÁST NYER,

Ugyes, fiatalabb bolti szolgáló
alkalmazást nyer Kerpel Iszák könyv-
kereskedésében. 8225

Gépiró és könyvelő
kerestetik azonnali belépésre. Aján-
latok fizetési igény megjelölésé-
vel a lap kiadóhivatalába külden-
dők „Gyors” jelleg alatt. 8211

Tanulók

borítu tanoncnak felvétetnek a
„Fehér Kereszt” étteremben. Jelent-
kezhetni az irodában. 8215

Fűszerkereskedő

keres férfi strassistát, németül és
románul beszélők előnyben része-
sülnek. Ajánlatok „Strassista” jel-
legre a kiadóhivatalba. 8121

ÜZLETEK.

Jótorgalmu

szatócás tizlet korcsmával együtt
azonnal eladó. Cím a kiadóhiva-
talanban. 8281

Jó forgalmu vendéglő

házzal együtt eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 2930

Román

községben egy ház, melyben kor-
látlan italmérés és vegyeskereske-
dés van; eladó. Cím a kiadóhiva-
talanban. 3090

Nagy forgalmu

italmérési üzlet, házzal együtt sűr-
gősen eladó. Cím a kiadóhivatal-
ban. 8114

Jóforgalmu vendéglő

istálló, ól, szin és egyéb hozzá-
tartozó mellékhelyiséggel együtt,
azonnal eladó. Nagyvárad-ut 4.
szám. 8197

Jóforgalmu

fűszerüzlet családi okok miatt ol-
csón eladó. Cím a kiadóhivatal-
ban. 8209

KIADÓ LAKÁS.

Új intézmény Aradon!

Lakásnyilvántartási iroda Deák
Ferenc-utca 8. (Messenger Boy-
vállalat) Lakást kiadóknak és ke-
resőknek figyelmébe ajánlva. El-
enyészően csekély díjszabás. Tele-
fon 816. 2840

Boros Beni-tér 20. számú -
bérházunkban, I-ső emeleten egy
6 szobás erkélyes lakás azonnal
kiadó. Bővebbet Laendler Aladár
gőzfűrésztudósa nyújt. 8220

Boros Beni-tér 20. számú
bérházunkban II. emeleten egy 2
szobás lakás f. évi augusztus 1-re
kiadó. Bővebbet Laendler Aladár
gőzfűrésztudósa nyújt. 8220

Kiadó

2 szobás, előszobás lakás Flórián-
utca 6. sz. alatt gyermektelen, fé-
regmentes butorral bíró családnak
augusztus 1-től. 8222

Két szoba,

fürdőszoba és mellékhelyiségek-
ből álló lakás, elegáns garzon la-
kásnak nagyon alkalmas, kiadó,
Wesselényi-utca 1. földszint, Gral-
lert ház. 8191

Az Andrassy-téren

az első emeleten, a főtér kellő kö-
zepén, egy utcai lakás azonnalra,
vagy augusztus hó 1-re kiadó. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban.

3 szobás utcai

modern lakás, zárt balkonnal, elő-
szobával, fürdőszobával és összes
mellékhelyiségekkel, azonnalra ki-
adó. Cím a kiadóhivatalban. 8202

Nádor-u. 14. sz.

alatt levő lakás mely áll 4 szoba,
fürdőszoba és egyéb mellékhelyi-
ségekkel augusztus 1-re kiadó,
egyrésze albérbe is adható. 8112

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Vesszők

a legmagasabb árban uraktól le-
vetett férfi ruhát, utazó és városi
bundát valamint mindenféle egyen-
ruhát. Bleier Ignác, ruhakereskedő
Szent Pál-utca 12. 2883

Acélos, tartós, kristály tiszta

jég

háztartási célokra naponta házhoz
szállítva 5 és 8 koronás adagok-
ban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a.
Telefon-199. sz. 2297

Schiller bor

70 hektoliter 82 koronájával hor-
dónként is eladó. Értekezni lehet
Holänder Miksánál Szt. László-
utca 7. sz. 9221

Egy ebédli garnitúra

jutányos áron eladó. Bővebbet Zri-
nyi-utca 4c. a házmesternél. 8228

Hirneves

halmágy vidéki málnaszörp 5
kgmós posta kanna franco 8 1/2
korona. Gyógyszertár, Nagyhal-
mágyon. 8039

KÜLÖNFÉLE.

Ezerjófű

gyomor elixir. Emésztési zavarok,
éhvágytalanság, felfúvódás, gyom-
morgás, émelygés, hányás, hány-
inger, szédülés, gyomorgörcsök,
székrekedés, bélrenyheség, bél-
férges (giliszták) bélbacteriumok
ellen. Ára 1 és 2 korona Rak-
tárak Hehs Vilmos gyógyszerára
Aradon, Bathyány-utca és gutorfi
Földes Kelemen gyógyszerára Ara-
don, Deák Ferenc-utca. 5180

Bérma ajándékok legolcsóbb beszer-
zési forrása 3059

Losonczy Lajos és Tsa

órás- és ékszerésznél Szabadság-tér 1. szám.

Arany női órák	12 koronától
Arany nyakláncok	10 koronától
Aranygyűrűk	6 koronától
Arany fűgők	5 koronától
Plu ezüst óra	8 koronától
Nikkel óra láncsal	4 koronától stb.

Szíves partfogást kér

Losonczy Lajos és Tsa

órás és ékszerész.

PREMIER

Egyedüli
villamárka.

Gyönyörű árjegyzék ingyen.
Premier-Werke, Eger 1. B.

Bérmaszülők

a legjobb és legcsinosabb bérmaszülők
jutányos árban szerezhetik be

HIRSCH JENO

órás és ékszerésznél

Arad, Forray- és Rákóczy-utca sarok.

Kérem a kirakataim megtekintését, hol
minden egyes tárgy a legolcsóbb árban
van feltüntetve. 3145

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és
mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

péronospora ellen.

Vizben oldható kénsó

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való
megvédésére.

Vizben oldható gyü- mölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre
gyümölcsfák gombabeteg-
ségei ellen — darabos
kén — rudkén — közön-
séges és asbest-kénlap —
rézmészpor — chlorbaryum
répaféreg ellen carbolpor
carbolsav — cresolium fer-
tőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálha-
tunk.

**Dobiaschi J. és
Dörner Testvérek,**
vegyszer- és gyári ARAD.

Telefon 165. 1391

Helybeli fakereskedő
cég irodájába

gyakornok kerestetik.

Feltételek: gyorsírás,
jó számolás, szép kéz-
írás és lehetőleg fel-
sőkereskedelmi isko-
lai képesítés. Aján-
latok „Fakereskedő”
jelige alatt a kiadó-
hivatalba küldendők.

Építetők figyelmébe!

Éberlein Ferenc

képesített kőműves mester

Arad, Varjassy Lajos-u. 173

Bivállal minden e szakmába
vágó munkát, u. m.: épületek ter-
vezését és annak keresztülvitelét.
Javításokat jutányosan eszközök.
Költségvetéseket és tervzeteket
díjtalanul készítek! Szíves párt-
fogást kérve, kiváló tisztelettel

Éberlein Ferenc
kép. kőm. mester.

3093

Rossz emberek

most már rég bevált szereket, melyek egészségünk megóvására minden házban szükségesek, lelkiismeretlen módon hamisítanak és értéktelen kotyvalékot akarnak **lysoform** helyett a közönség nyakába sózni. Ezért tehát csakis eredeti nyolcszögletes zöld üvegben fogadjuk el a **lysoform** fertőtlenítő szert. Győződjünk meg arról, hogy az üveg zárt és sértetlen, hogy oldalába a lysoform szó be van préselve és hogy a dugón is lysoform szó van beégetve.

A **lysoform** a legtokéletesebb bevált fertőtlenítő szer, biztosan és gyorsan megsemmisíti a ragályt okozó bacillusokat, nem mérgező, kellemes illatu. Eredeti üvegje —.80, 1.60, 2.80, 4.60 korona, bármely gyógyszárban vagy drogériában. Egy rendkívül érdekes könyvet, melynek címe: „**Egészség és fertőtlenítés**” kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld

DR. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyára Ujpesten.

Grünberger R.
E
L
Ő
N
Y
O
M
D
A
2706
Arad, Atzél Péter-u. 3., I. em.

A volt

Sakkszövetség

66

1808

lengyelclub

fényes berendezése

többek között baccarat-asztal,
kártyaasztalok, uri szohák, bór-
butorok, festmények, csillárok,
szőnyegek stb. stb. egészben
vagy darabonként is eladó.
A helyiség részenként,
garzon lakás, üzlet vagy iroda
részére azonnalra kiadó. Buda-
pest, Andrassy-ut 85. I. emelet.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.